

ATALAR DEYIR

ATALARSÖZÜ

İsləyən

Bey Hadi

2500 Başlıq

Turuz-Tebriz

2021

.ac acı dalayar, tox toxu yalayar.

.ac at yol almaz, ac it av almaz.

ac bala tox balayla oynamaz.

ac doğrar, tox yeyər.

ac doğuz darıdan çıxmaz.

ac əlini kora soxar.

ac əsnək, tox gərnəş (olur). (**əsnək**: əsnəyər). (**gərnəş**: gərnəşər).

ac evində nə od olar nə ocaq.

aç gözünü, açarlar götürünü.

ac ilə dosd olsan qarnıvı doyur.

ac it aslana salar.

ac it ocaq yixar.

ac it qudurmaz.

ac ivəng, tox dolanğ (ac tamarzı, hövlək, tox dolu, arxayıñ).

ac nə olsa yeyər, acıyan nə olsa deyər.

ac olan daşın bərkini yer.

ac ölməz gözü qaralar, borclu ölməz, üzü saralar.

ac ölməz, gözü qaralar, borclu ölməz beti (üzü) saralar.

ac qarın qatıq isdəməz, yuxu yastıq istəməz (**qatıq**: yavanlıq).

ac qatıq istəməz, uykusuz baş yastıq. (**qatıq**: yavanlıq).

ac qatıq istəməz, yuxu yasdıq.

ac qoynunda azıq durmaz.

ac qoyub hırsız, çox deyib dussuz edərsin (**yüzsüz**: duzsuz).

ac qurd balasın yeyər.

ac qurd nəyə saldırma.

aç qutuyu eşit kötüyü.

ac toyuq yatar dari görər, ac it yatar gəmik, ac tülkü yatar toyuq görər.

ac yalavac olar. (yalavac: ac lüt).

ac yat başıvı dik saxla.

ac yer, tox içər.

ac, yanından qaç.

acam quyruq acıyam.

açar gücү qıfıdan güc (zor).

açarın gücү qıfıdan ötgün (çox).

acda and olmaz.

acdan nə umuq.

acdan uğur gəlməz (**uğur**: xeyir).

açırdırma qutuyu, söylətmə kötüyü.

acgöz yesədə ac olar, tozgöz yeməsədə, tox olar.

aci acını basar, su sancıyi.

aci acıyı bastırır, su sancıyi. (**bastırır**: örtür).

acı acayı su sancayı basar. .

acı dil dərdinə arama dərman, o dil şirinləşməz çıxmayıncı can.

acı dil iman aparır.

acı işlətmə, toxu təprətmə.

acı olsan duz kimi ol, dadlı (süci) olsan bal kimi.

acidir ucudur, dərdimi çəkən bacıdır.

açıq saçaq buyur istəməz. (**buyur**: təklif) (**saçaq**: süfrə).

aciğan nə olsa yeyir, acıyan nə olsa deyir.,.

aciğan yanağından, susayan dodağından belli olur.

aciğı udanın ağızı bal dadar.

aciqli başda us olmaz.

açıqli ər çabuq qarrımaz. (**açıqli**: devlətli).

açılan solar, ağlayan gülər.

acın arzısı bir çörək.

acın gözü dar olur.

acın imanı, toxun əmani olmaz.

acın qurşağında çörək durmaz.

acın qurşağında çörək qalmaz.

acınan toxun arası bir çörək.

acından günorta durur, bugunu yağ ilə burur.

acından qarnı gurlar, başında nər pırlar.

acını dadlı alar.

açıq qabı it yalar.

açıq qapıdan it keçər.

açıq yara qurtdanmaz.

acıqlı baş çalışmaz.

acıqlı baş düşünəməz.

acıqlıda baş (us. ağıl) olmaz.

acısı dindən, dadlısı nindən edər. (**nindən: hindən**. yuvadan).

acla ac yatdı, ararada dilənçi doğar.

acla ölümü çatan birdir.

acla ölümü yetən birdir.

acla toxun arası bir çörək.

aclıq toxluq bir əkmək.

aclıqda pənirsiz çörəkdə tapışar.

aclıqdan ölü az, toxluqdan ölü çok.

açma sırrın dosduva, o da deyər dosduna.

adam ağızına söz, qazan altına köz.

adam ağızında söz, qazan altda köz.

adam ata minmiş bəy oldum sanmış.

adam əti yeyilməz, dərisi geilməz, dadlı dildən başqa nəyi var.

adam görə görə alışır.

adam göre göre, heyvan sürə sürə (alışır).

adam gözləməklə döyümlü olur.

adam öz gücün bilməz.

adam özün bəğənməsə partlar.

adam özünə yapdığını kimsə yapmaz.

adam paltar ilə tanınır.

adam pulu qazanar pul adamı yox.

adam qartar (qocalar), könül qartamaz.

adam qocaldıqca güzgүyə az baxırsar . (**baxırsar**: baxmağı gələr).

adam qocaldıqca, güzgүyə az baxar.

adam toydan, uşaq oyundan usanmaz.

adam var qardan soyuq, adam var oddan sıcaq.

adam yanlışmaqla bilgə (alim) olur(**yanılmaqla**: kırıxmaqla).

adam yaşadolsa, solub əriyər.

adamaq qolay, ödəmək güc. (**adamaq**: nəzir edmək).

adımı aldadan söz, qazanı qaynadan köz.

adımı başdan (körpəlikdən) ,ağacı yaşdan (körpəlikdən).

adımı başdan, ağacı yaşdan.

adımı başdan, ağacı yaşdan. (**başdan**: birinci gündən) (**yaşdan**: körpəlikdən).

adımı dindirib dəğərlə.

adımı dostundan sorarlar.

adımı təpər işlədər, dəyirmanı su. (**təpir**: qeyrət).

adımın arxadaşlığı yol görününcəyə dəkdir.

adamın canı topraq, ağacın canı yapraq.

adamın əti yeyilməz, dərisi geyilməz.

adamın güzərgəsi çox olar, yatarqası bir.

adamın kökü eldə, ağacın kökү yerdə.

adamın söyləməzindən, suyun şarlamazından qorx.

adamların qorucusundan doğru demək olmur, tanrıının qorxusundan yalan demək olmur .

adət qanun deyil, qanunla gedir.

adın nədir daşdəmir, yumuşalısan yumuşalı.

adın tut, qulağın bur.

adına baxıb, taxasın (nalını) taxıb.

adını çıxar ged dəyirməndə dur.

afdafa görməmiş göt lüleyin görnəndə xor xor xorulday (**Lüleyin**: topraq, palçıq afdafa).

ağ evi görüb, qaranı yaxma.

ağ qoç qərə qoç oxur (sular tərs axır).

ağa gətirir novala, xanım salır çuvala.

ağa maldan olur, nökər candan.

ağac dibdən su içər, adam başdan. .

ağac əğildi sindi, igid əğildi, öldü.

ağac incəlikdən qırılır, adam yoğunluqdan.

ağac kökündən yıxılır.

ağac köküylə yaşar, adam yoldaşıyla.

ağac kölgəsi dibinə düşməz.

ağac öz altına kölgə salar.

ağac öz kökündən su içər, adam öz ürəgindən.

ağac öz üzünə (təfinə) yıxılar.

ağac qocaldıqca yerə kök salar, adam qocaldıqca dünyadan bağın qırar.

ağac qurdı içində olur.

ağac quruluqdan sınar.

ağac tutan ağac vurandan artıq.

ağac var qaşıq olar qaymaq yalar, ağac var qazıq (böyük çivi, mix) olar toxmaq yeyər.

ağac yarpağı, adam paltara quşanmış.

ağac yaşkən əğrilməsə əğrilməz.

ağac yemişindən bəlli, adam edmişindən.

ağac yemişinən, at yerişinən tanınar.

ağacdən maşa, dəlidən paşa olmaz.

ağacı güclü olan, qulu qudurğan olar.

ağacın barı deyilə, kişinin başı .

ağacın barı, igidin vari.

ağacın qurdı özündə, iyidin kəmi sözündə olur.

ağacın uzunu dayanlıq, adamın uzunu yalkav olur (dayanlıq: arxalıq, dəsdək).

ağalıq verimlə, igidlilik vurumla.

ağalıq verməkdəndi, iyidlilik kişilikdən.

ağam bir qadın aldı, savaşı satın aldı.

ağası quldur olanın, nökəri qudurğan olur.

ağdan açıq, qaradan bükük boy a yox.

ağgün dələr ağardar, qaragün düşər qaradar.

ağıdan sağuq, qəhbədən bağıq gəlməz.(**sağuq**: dərman) (**bağıq**: bəfa).

ağıl ulusdan çıxar, dərman kol kos dan.

ağıla paxılıq olmaz.

ağını dadan bilir, dərdi çekən.

ağır daş batman dövər (yerindən oynamaz).

ağır daş götürən başına salar.

ağır daşla batman dögəllər, yüngül daşla göt silərlər.

ağır denən ağır eşid.

ağır dolan, yüngül olsan el qınar.

ağır gedən yol alar, yeyin gedən yolda qalar.

ağır gəlsə yüngül qalxar.

ağır gidən yol alır, iti gidən yolda qalır.

ağır ol, batman gəl.

ağır olan gec qaynar.

ağır örtü yel almaz (**örtü**: örtüyü).

ağır otur batman gəl (döv).

ağır otur, batman gəl.

ağır qalxınca, yüngül uçar.

ağır qazan gec qaynar.

ağır qazan gec qaynar.

ağır yonqayı (kündəni) yel qaldırmaz.

ağır yük bel incidir(qırır).

ağırlıq altın qala (**altın qala**: qorunaqlı şəhər).

ağız açaçıga (açmadan) gözün aç.

ağız saqqızı olmaq. (pis adla adlanmaq).

ağız tetik, dil tüfəng. (**tetik**: çaxmaq).

ağız ürəgin daşqının söylər.

ağız yandıran aşı qaşiq tanır.

ağlar gözdən, saxta sözdən, özün gözlə.

ağlaya ağlaya arx qazsan, gülə gülə su içərsən.

ağlayanda elə ağlaki, əzizi ölmüş kimi, güləndə eylə gülki , əzizi gəlmış kimi.

ağlıva gəlməyənin, önündən keçmə. .

ağmansız gözəl olmaz. (**ağmıq**. eksik. ayıb. quşur).

ağrısız baş, bağa qınına oxşar. (**bağa**: tosbağa). (**bağa qını**: oynaqsız, düzə (bir darağ) yaşam).

ağrıyanı sağ bilməz, ac qarını tox bilməz.

ağzı boş, könlü xoş.

ağzı sütə yanmış, ayranı üfürüb içər.

ağzı yırtığın ağızına yamaq tapılmaz.

ağzıma aş, qarnıma daş.

ağzin bir olsada, qarnın iki tut.

ağzin tutan tikə al.

ağzin tutursan, götürü dillənir.

al mayasına, sat mayasına, tarı bollasun qol vurmasına. (bollasun: bərət versün) (qolu ilə tarazı gözün gizlidə dartma).

al qapıda sat qapıda. (ucuz alverçi).

al qapıda tat qapıda , işin yoxdu yat qapıda .

al utanma, ver qorxma.

al ver deyiblər al yeki yox.

ala dana göy dana indi düşüb meydana.(qoca).

alacağı bir quzu, sürünen tutarın sorur. (**tutarın**: dəğərin. qiymətin).

alacaqlı alacağın almasa, verəcək olar. (**alacaqlı**: tələbkər. boşlu). (**alacağın**:borcun. qərzin)

(**verəcəkli**: boşlu. məqrəz).

alacaqlı arslan, verəcəkli siçan olur. .

alağızın ağzında yarım merci ıslanmaz. (**alağız**: bir yandan bir yana söz götürən, qoğucu. arapozan).

alan alar varlanar, satan satar allanar (aldanar).

alan alıb varlanıb, satan satıb aldanıb.

alan olmasa, satan olmaz.

alan satandan umar.

alanın gözü satanın əlində olar.

alca köynək gizlənməz . (**alca**: al. qırmızı).

alçaq yerin təpəciyi dağ gəlir.

aldığın bilmir, umduğun istir.

aldın bitdi, satdın itdi.

aldından qucaqlay, ardından piçaqlay (**aldından ardından**: öndən arxadan).

alımcı arslan, verimci siçan.

alın arslan tutar, gücün oyuq tutmaz.

alın arslan tutar, gücün siçan tutmaz. (**alın**: kələk).

alış, veriş addı oğlu var.

alışın, veriş adlı oğlu var.

allah səni iki qasıqlı, min külüklü eləsin.

alma arvad malını, gündə pozar halını.

alma arvadın dulunu, dalıynan gələr qulunu, satar savar pulunu, ayrı qoyar malını .

alma arvadın dulunu, yanında gətirir qulunu.

alma, könül sevəni, algilən el sevəni.

almadım verməm, görəmdim bilməm.

almanın soy ye, amrıdı say ye.

almaq yaxcidir, vermək qarın ağrısı.

alpər birlə (ilə) vuruşma, bəylər birlə (ilə)duruşma. (**alpər**: pəhləvan) (**duruşma**: iddiada bulunmaq).

alplar ilə vuruşma, bəylər ilə duruşma. (**duruşma**: müddəi olma).

alqasaqan su dənizə yetməz. (**alqasaqan**: tər tələsik).

alsan arvadin dulunu, yanican gəlir qulunu (**qulunu**: uşağı. qoduğu).

altdaki daş tərpənsə ağırlığı çəkənməz.

altı aydır on gün möhlət istirəm vermir.

altı yaş, üstü daş (isi çönmüş).

altın haçar qapılar açar.

altunun dəğəri qıtlığındandı.

ana bala ucundan canını yaxmış odlara. (səbəbiylə).

ana kimi yar olmaz, yurdun kimi yer olmaz. (**yurdun**: ölkən).

ana könlü balada, bala könlü havada.

analı quzu quyruqlu, analı gəlin sürsatlı. (**sürsatlı**: qəniməthi).

ananın aşı, təndirin başı.

anayla qız, halvayla qoz.

andın məni inandırır, xoruz quyuğu yandırır.

anlamazla yeyib içiplər, danışmayıblar.

anlayan özü qanar, anlamaza yüz qandır.

araçı gönlü gen olar.

araçı könlü gen olur.

arada yeyir ucda gəzir. (**ucda**: qıraqda).

aralarından su sızmaz.

aramızda qarlı dağlar var.

arayan bulmuş.

arı çıçayı, milçək təzəyə qonar.

arıq ata qamçı düşmən, yırtıq (sökük) evə damcı).

arıq ölsə yağı olmaz, qərib ölsə ağı.

armudu sapiyla, üzümü çöpüylə, pəkməzi küpüylə.

arpa ağırlığı söz qaldıramaz.

arpa çörək turş ayran, adın nədir, xanlarxan.

arpa unu aş olmaz, özgədən qardaş olmaz.

arpa unun yoxunsa, dadlı dilində yokmu.

arpa verirəm arıqlayır, kürüşnə verirəm tırıqlayır. (**tırıqlayır**: ayağı sürür. isal elir).

arpası vağama gedib.(vağama gedmək: çürümək,pamal olmaq).

arşın gətir bez apar, çuval gətir qoz apar.

arşın ilə bez apar, torba ilə qoz (hər nə ölçüylə).

arşıniva yox bezim : mənə maraqlı değil.

arsıza üzver, atılıb yaxavı tutar.

arslan dışınə, kişi işinə güvənir.

arslan qarışa, siçan ötün güdəzir (**ötün**: deşiyin). (**güdəzir**: güdür).

arslan qarıyanda, götüründə qarışqa yuva salar.

arslan qocalanda qarışqa götüründə yuva bağlar.

arslan qocalanda tülkü bəylik edər.

artıq tamah baş yarar, arıtıq tikə baş yarmaz.

artıq yanğı baş yarar. (**yanğı**: tamah). {yanğarıq baş yarıq (yanğarıq: tamahkarlıq edən)}.

artuq aş (yemək) ya qarın ağrıdar ya baş.

arvad adamı qapıdan tox gedər, kişi adamı yuxarı başdan ac.

arvad boşuna yalanlamasa, düz danışan çıxar.

arvad evdə yapar, evdə yıxar.

arvad ilə at, iyidin bəxtinə qalıb.

arvad malı alçaq qapıldı, bir girəndə dəyər, bir çıxanda.

arvad nədir : yersiz gileynələn, bilə bilə yalan deyən.

arvad öz başına olsa, çillə çağrı keçi qırxar.

arvad var ev bəzəyi, arvad var ev təzəyi.

arvad var qadan alar, ocaqıva kömür qalar.

arvad yıxmayan ev, min il tikili qalar.

arvad: görə görə ağlayan, gizlində gülən.

arvadı sirdaş edən, dəllal aramaz.

arvadin ağızin, kişinin qolun güd (saxla, gözəddə) .

arvadin koru, ərin karı.

arvadınan at, kişinin bəxdinə bax.

arvadki var alanda ökün (peşman), almiyanda.

arxadan düşman, üzə gəlincə dosd olur.

arxalıya arxa olma, yamaq sayallar, arxasızə arxa ol, dayaq sayallar.

arxasından sapan daşı (süpək) yetişməz.

arxasız igid qoşun sıyamaz.(qıramaz).

arxlar axa axa çay olar.

arxlar axar çay olar.

arxsız su gölə dolmaz.

arzı arzıdan doğar.

arzı sonsuz (dibsiz) bir quyu.

arzu arzudan doğar.

arzu bir, umud iki.

arzu geniş, ömür qısa.

arzu quyudur, doldurmaq olmaz.

arzu quyusu dolmaz.

arzular sonsuza quyu.

aş desən çapar, iş desən qaçar .

aş duzla, duzda dadınan.

aş duzunan duz dadınan.

aş duzunan, duzda dadınan.

aş qaşıqla, iş keşiklə.

aş yoldasıı çox, baş yoldasıı az.

asda işin bitirir, tezikən özün itirir.

aşdı pişər, işdi düşər.

aşılarda oturmur, yuxarınlarda yeri yoxdur.

aşı pişib (isi bitibdi).

aşı pişmiş işi bititmiş.

aşıcı deyər dibim altın, kömçə deyər elə məndə ordan gəlirm.

aşığa hay, xocaya vay.

aşığa söz dəğməz, çirkinə göz.

aşığa söz dəğməz, çirkinə göz.

aşığa söz dəğməz, çirkinə göz.

aşığı uduzub cürünə güvənir.

aşığında oturmur, yuxarıda yer vermillər.

aşığın sazı boynunda, sözü boğazında.

aşın isdi, suyun sərin.

aşını,əşini, işini bil.

aşıq (vurqun) güləgən olur, dərdli söyləgən olur.

aşıq dəm, xoca qəm.

aşıq gözü kor olur.

aşıq oldur ki tapa tanrısını, yox o ki tapduğunu tanrı sana.

aşıq üz görən yerdə yatağandı, qalağan.

aşıqlı ər, çabuk qarımaz. (aşıqlı: mal davarlı.valı karlı. naz nemətli).

aşırı qeyrət, axırı zillət.

aşq öyrətəndi, qulaq asın takılın (kakılın) ona.

astarına bax üzünü al, anasına bax qızını al.

at almamış axır çəkdir.

at arıqlıqda, ər yarlılıqda (yoxsulluqda). .

at atı ya tövlədə, ya yolda tanır.

at çapa çapa, quş uça uça.

at dırnağına tay basar. (dayça (gəldiyində) atın izində basar.

at görür axsır,su görür susur.

at ilə arvad, iyidin bəxdi.

at minən atdan yeğin gərək.

at minənin iş bilənin.

at miniş öğrədər, don geyiniş.

at orağı gözlə qıraqı (devrə bəri).

at qaçarda, quş uçarda.

at sürücənər (büdrər), adam yanilar.

at təpər qatır təpər, arada eşşək olər.

at ürkən yerdən, ər qorxan yerdən qaçar.

ata ata atıcı,minə minə minici.

ata ata ovçu olar, döyə döyə dəmirçi.

ata bala sıni. (**sını**: məhəyi.sınayan).

ata evində ögey ana, ər evində qaynana.

ata güc, adama us gərək.

ata qoruq yer, oğlun dişi qamaşır. (**qoruq**:əkşə alma, ərik).

ata vurmaz qonğıznl, bala vurur donğuzu (**qonğız**: böcək). (**donğuzu**: doğuzu).

ata yetirən qız ər olar, ana yetirən oğlan qız.

ata yumaqlanar, oğul budaqlanar.

atalar çocuğu başdan aytıb; boş aytmamış. (aytmamış: demişlər).

atalar sözü elimiz gözü.

atalar sözü sözlərin gözü.

atalar sözü sözlərin gözü.

atana atallar.

atası qora yeyir, oğul diş qamaşır (**qora**: qoruq).

atda diş, kişiyə iş.

atlığı daş yerə düşməz (boşa gedməz).

atlığı vurar tutduğun qoparar.

atlığı vurar, qaplığı qoparar.

atdım atdım yol olur, damla damla göl olur.

atdım atdım yol olur, damla damla göl.

atı atası ilə tanıyarlar, qatırı anası ilə.

atı atasıyla, qatırı anasıyla övərlər (**övərlər**: təriflər).

atı birində bəslə, ikisində gözlə, üçündə min, dördündə oldu at, olmadı sat.

atı itirib, noxdasın gəzir.

atı palan saxlar, şahı yalan.

atı qamçı öldürər.

atı utuzub, çula güvənir.

atı yolda iyidi zorda.

atılan ox, deyilən söz geri gəlməz.

atın izi it izinə qarışmaz.

atın təpməzi, itin qapmazı demə.

atın yaxşısı dizindən bəlir, ərin yaxşısı işindən.

atiqi quyruqdan, bugünkü öpkə yaxci . (**atiqi**: yanık) (**öpkə**: ağıcyər).

atla eşşək yarışmaz.

atla yol gedən eşşeyin, vay halına.

atlar təpişsə, eşəklər ayaq altda qalır.

athı atını nallar, bağa qıcıını sallar bağa (**bağa**: qurbağa).

athı, yaya yoldaşlığı uyuşmaz. (**uyuşmaz**: tutmaz).

atsan nişana dəyər oxun doğrusu, bir barçağa (mənzilə) yetməz yükün əyrisi. .

ava gedən avlanır.

ava gəlməz quş olmaz, başa gəlməz iş olmaz.

avçı avında, yolcu yolunda gərək.

avçı isən bir göz yetər.

avçı isim, av izini gözət sən.

avçıya bir göz yetər.

avı var evdən, ağıruq caymaz (yan olmaz) (**avı**: hörümçək toru).

axan su geri dönməz.

axar qan, çıxar can.

axarsa qan, can qalmaz.

axasaq qarqa aldın (öndə) uçar.

axcası ucuz olanın özü dəğərli olar.

axdaran tapar, yoğuran yapar.

axmaq odur evrən boyu qəm yeyə, tanrı bilir kim qazana kim yeyə.

axmazsada damlar.

axşam çağında, ərik bağında bir quş deyirdi qar-qar (**tapmaca**). (**qarqar**).

axşam sırrın dan bilər.

axşam sırrın dan bilir.

axşam yat, ert qalx. (**ert**: sabah. səhər).

axşamın ayazı, ikindidən bilinər. (**ayazı**: açıq, saf havası).

axşamın sırrin dan bilər.

axsayan büdrər.

axtaran tapar, yoğuran yapar.

ay doğar gün dincələr.

ay ətəklə örtünməz (yaşunmaz).

ay işığın günəşdən alır.

ay mənim olsun, barmağım ulduz göt-nə.

ay yalqızların yoldaşı.

ayağ altına daş yığır (qışqırdır. təhrik eləyir).

ayağ altını çəkmişlər (aldadmışlar).

ayağa düşməyən, başa çıxanmaz. (sözə bax ta sözüvə baxsınlar).

ayağı kısa, dayağı uzun.

ayağı yox qaça, qanadı yox uça (sevincindən bilmir neyləsin).

ayağı yox yerir (**tapmaca**). (**ilan**).

ayağı yürüdən başdır.

ayağıma yer edəm, gör bir sənə neynərəm.

ayağının basdığı yerdə ot bitməz.

ayaq dəgməz daş olmaz, qada görməz baş olmaz . (**qada**: bəla).

ayaq gedməsə, əl gətirməz.

ayaq tutub yerimək.(nərsənin bolluğu). –alma **ayaq tutub** yeriyir.

ayaq uzunluq edməsə kişi, ras gəlmış işi.

ayaqla gedən gəlmış, başla gedən gəlməmiş. (**başla gedən**: düşünüb gedən).

ayaqyalın, qanqal qalın . (**qanqal**: tikan).

aydan arı, sudan duru.

aydan aydın, gündən duru.

ayı gücünə güvenir, tülkü alına (kələyinə).

ayın onbeşi qapdın, onbeşi aydın. (**qapdın**: qapalı.bağlı. qara). .

ayını ləpirindən (izindən) tanıyarlar, tülkünü quyruğundan.

ayız işıqlı , göyüz ulduzlu.

ayla günəş bir olur, ulduz səksən bir.

aylaq sirke baldan tatlı olur. (**aylaq**: bedava. boşuna. müfdə).

aynıya düşən gün göz qamaşdırar.

ayqara gecənin ulduzu çox olar (**ayqara**: aysız gecə).

ayrandan aş dovğadır.

ayrandan aşağı qatıq olmaz.

ayrılan yolda qalır, bölünən dalda qalır.

ayrılanı ayı yer, bölünəni börü.

ayrılıq güc gələr aşqa.

ayrıq qardaş, yad qonşu (**ayrıq**: ayrılmış).

aytqan söz gümüş, aytmağan söz qızıl (**aytqan**: deyilən).

aytqan söz gümüş, aytmağan söz qızıl.

aytqan söz, atqan söz. (**aytqan**: deyilən) (**atqan**: atılan).

az daniş söz daniş. .

az od, çox odun yaxar.

az od, çox odun yaxar.

az söləyən arın söylər (**arin**: təmiz, aydın).

az söylə, söz söylə (**söz**: hikməli yükü olan).

az varındı ac adam, biridə düşdü bacadan.

az ye çox gey.

az yeyib çox çeğnəyən ağrıqmaz.

az yeyib düz yemək. (düz yolla arıqlamaq).

aza qanıq, çoxa işlə. (**qanıq**: qane ol) (**çoxa**: çox üçün).

azaşqana yol verib, yixılqana qol (əl).

azi qızana, çoxu dosduva göstərmə.

azın çoxdan yoxdan ötəri yox, çoxun yoxdan .

azıydi ariq uruq, biridə gəldi boynu yoluq.

azıydi ariq uruq, biridə gəldi dabanı cırıq.

bağbanın yemiş çağrı qulağı kar olar.

bağda gül bitər, şoranda tikən.

bağda izin olsun, yeməyə üzün olsun.

bağlı düğün bir gün açılar.

bağlı qapıya daş dəğər.

bal dadı bala dadı, şinidə şirin olur, acısında bal dadı.

bal şirin olur, bala ondanda şirin olur.

bala dadı bal dadı, şirini şirin olur, acısında bal dadı.

bala qada balasız olmaz.

balalı qarqa pox yeməz.

balçı balından yeməz, çımrı kişi al deməz.

balçının var bal taşı, odunçunun baltası.

baldızım çuvalduzum, hərdən gələr sancar gedər.

balı barmağı uzun yox, buyruğu olan yemiş . (**buyruğu**: qisməti).

balığ başdan iğlənər . {(balığ, bətli bərəli (hisarlı) yer). ölkə. məmləkət}. ölkə başdan dağılars -.

balığ quruya çıxsə, canı çıxar.

balığın günü göldə keçər.

balıq balıq yeməsə, suları balıq tutar.

balsız kovanda arı durmaz.

balsız şanda arı durmaz.

balta dəğmədik ağac (orman) olmaz.

bar olmaqdan yar ol.

barmağunla göstərsən, biləgindən tutarlar.

baş aman olsa börk tapılar.(**aman**: sağ).

baş başa verməyince daş yerindən oynamaz.

baş başa verməyincə, daş yerdən qopmaz.

baş dillə dartılır.

baş hara ayaqda ora.

baş olan boş olmaz.

baş olsun börk əsgik deyil.

baş sağ (**aman**)olsa börk tapılar (**sağ** :aman).

baş sağlığım, bəylığım (varlığım).

baş ürəkdən su içər.

baş ürəkdən su içər.

baş yarılsa börk içində, qol qırılsa ast içində. (**ast**: yenğ. qolların ətəyi).

baş yasamış, gün görmüş.

baş yoldaşı azdı, aş yoldaşı çox.

baş yoldaşı yoxdur, aş yoldaşı çoxdur.

başı açıq börkçüyə qaçar.

başı başqanın, başı (**usu**: ağlı) başqa.

başı börkünə dəgməz.

başı boş, yuxusu ağır.

başız qoşun basılar.

başız söz, başa söz. (**başız**: yiyesiz).

başlangan iş, bitən iş.

başmaqçı başmaqsız qalar.

başqasıyla gəngəş (məşvərət ed), öz bildiyini əldən qoyma.

basqdakı altından, asqdakı salxım yeğ .(**basqdakı**: basırılı yerdəki. ambardakı).

basqısız taxdanı el almasa yel alır. (**basqısız**. kiplənmiş. bərkinmiş).

bastırıqsız biçəni yel alır, yel almasa el alır (**biçən**: ot yiğini).

batır savşda bəlli, qorxaq evdə.

baxışlardır bizi bizə aldatan. davranışlardır bizi bizə tanıtan.

baxma adam oğlunun uyruğuna, tanıyanmazsin, basmadıqca quyruğuna.

(**uyruğuna**: üzü yolalıq. uyqarlığına. mədəniliyinə),,

baxma qayasına, baxma daşına, yerisən, çıxarsan dağın başına.

baxsız bağına ya daş yağar, ya dolu.

bayda götür su axdar, qazma götür kök axdar.

bəklənən gözə çöp düşər .(**əsirgənən**: bəklənən).

beləki fatı çezir, ona yaşı dizlik dözür (**dizlik**: tuman).

bələş arağı xocada içər. (**bələş**: müfdə).

bələş atın dişinə (yaşına, yularına, dizgininə) baxılmaz.

bələş atın dişinə (yaşına, yularına, dizgininə) baxılmaz. (**bələş**: hiyə. töhvə).

bərçin yamağı bərçinə, qəriş yamağı qərişqə. (**bərçin**: ipək). (**qəriş**: yün).

beş gün yaraq, bir gün gərək. (**yaraq**: vəsilə).

beş gün yaraq, bir sün gərək.

beşdə alacağım yox, üçdə verəcəyim.

beşin başı olqunca, altının ayağı ol.

besle, böyük danayı tanımasın anayı.

bəxd olmasa başda nə quruda bitər nə yaşıda.

bəy verən atın dişinə baxmazlar.

bəylər əyləşib yeyir içir kef elir, qayğı qəmi içlərinən keç elir. (**keç elir**: silir).

bəzənmirəm ağadan qorxuram, bəzənirəm xanımdan.

bəzənmisən bu gündəsən, bəzəməsən nə gündəsən .

bildəsiz yola çıxan, yolun azar. (**bildəsiz**: bələdsiz).

bildirçinin bəyligi, dari savurana dəkdir.

bilənə ayatay (açıq. roşən), bilməyənə qayatay.

bilənə bir tikə.

bilgə qacaldıqca qoç olur, axmaq qacaldıqca heç olur (**bilgə**: alim).

bilgin çox, az söylə.

bilik başın (beyin) aynası (dır).

bilik gəldi, yarıq gəldi .

bilik usun güzgüsüdür.

bilməmək man deyil, sormamaq man. (**man**: eyb).

bilməyənin biləyi ağrımamış.

bilmirəm baş ağrıtma.

bilmirəm baş ağrıtma.

bin bilsendə bir bilənə danış. (**danış**: məsləhət elə).

bin tasa (mərak.qayı) bir borç ödəməz.

bir ağaçdan beldə olar, kürəkdə.

bir alan peşman, bir almayan.

bir atıb iki vurur.

bir axardan mini su içər.

bir baş hər yerə sıgar.

bir bir gedər min olur, dama dama göl olur.

bir damcı bilim üçün, min damla tər töküller.

bir əldə aş, bir əldə daş.

bir əli balda, bir əlii yağda.

bir gecəcənin qonağı, min ilin carçısı.

bir giciyəndə, bir qaşınanda , bir acıyanda özün saxla. (**giciyəndə**: gicisəndə. qaşınanda).

bir gözlülər elinə girdin, bir gözün qıṣ yür.

bir gözüm yatır, bir gözüm baxır.

bir güldən ötürü min ota su verilir.

bir gündə olsa qıṣ qışlığını edər.

bir minə, mində birə bağlıdır.

bir qanatla quş uçmaz.

bir qoyun keçsə dərəni, qalanı qırar bəndi bərəni.

bir qulağın dar elə, bir qulağın dərvaza.

bir subay oğlan, bir mitil yorqan .

bir subay oğlan, bir mitil yorqan.

bir taxu (nal) buldu düşdü at qayğusuna (**qayğusuna**: fikrinə).

bir versən birdə isdər, yatmağa yerdə isdər.

birdən iki yaxşı, ikidən üç.

birə dəğməz, mini bəğənməz.

birgə yeyib ayrı sıçırlar.

biri arar bulamaz, biri bulur yeyəməz.

biri atsa nə olar, bir el atsa, bol (çox) olar.

biri doyunca yeyir, biri ölüncə.

biri ölməsə bir dirilməz.

biri toxluqdan ölüür biri yoxluqdan.

biri var özü böyüyür, biridə var sözü böyüyür.

biri vardır gözdən qızır, biridə var sözdən.

birinə qul olmadansa, bir çoxluğa boyun olmaq yeğ.

birinin başı çatmır, birinin yaşı.

birləşən üzər, dağılan tozar. (**uzar**: uzanar. sürər).(**tozar**: yox olar).

birləşən yağıńı qaytarar (**yağnı:** **yavnı.** düşməni).

birlik bütünlükdür.

birlik dirilik. (**dirilik** asayış).

birliksiz güc olmaz.

bitir işi başına, yaxşı gəlür qarşına.

biz gəldik gəlin görməyə, gəlin getdi saçın hörməyə.

biz ilən yumruğun savaşı tutmaz .

biz ondan yoğurd umarıq, o bizdən ayran.

bizə çatdı, dəğirman yatdı.

bizə gəlincə yiyib içelim, size gəlincə gülüb keçəlim.

bizim gəlin bizdən qaçar, başın örtüb götürün açar.

bizim gəlin bizdən qaçar, üzün tutar, götürün açar.

bizimki baltada sizinki ortada. (**balta:** ayrılmış, bölünmüş, qorunaqlı yer. ambarda).

boğaz yediyin istəməz.

bolluq köpçülükdə. (**bolluq:** bərəkət). (**köpçülükdə:** çoxluqda).

bölüngəni börü yer (**bölüngəni:** bölüngəni) (**börü:** qurd).

borc başlanan yerdə, dosluq pozular.

borc dolu gələr dolu gedər.

borc elə ver arvad al, borc ödənər, arvad qalar.

borc igidi əridər.

borc igidi əridər.

borc oluri, qonşu aşı qonşuya.

borc qaldıqca uzanar.

borc su dəğirmamında dolanmaz.

borc uzayınca qalır, dərd uzayınca alır. (**aħr**: öldürü).

borc verən dili uzun, borc alan dili qısa.

borçdan qorxan qapısın gen açmaz.

borclu soluğu (nəfəsi) soyuq çıxar.

borclunun duaçısı alacaqlıdır.

borclunun duacısı alıcı olur.

börk başda yırtılar, başmaq ayaqda .

börk deyiləm başdan başa qoyulam.

börkdən ötür baş gedməz.

bos eşşək yorqa gedər (subay (bekar) hara isdəsə gedər).

bos nənəyi yiyə olmaz. (**nənəyi**: **nənniyə**. mala).

bos torbala at tutulmaz (bos torbaya eşek gelmez).

boylana boylana gəz dərin dümüyəsən.

boynuz qulağı geçər (boynuz qulakdan sonra çıxar ama qulağı geçər).

böyük kişi işindən tanınar.

böyüklərlə böyük ol, kiçiklərə göstər yol.

boyuna baxma işinə bax.

bu günüki uşaq yarınıki qoçaq.

bu hançı yoldur giriş kapı yapılar, çıkış yolu axdarsanda tapılmaz. (**tapmaca**). (?)

bu koldan o kola qaçıqdı. (**qaçıqdı**: küşatdı. fərəcdi. fürsətdi).

budu sıxmaqla am daralmaz.

buğda gösterir, arpa satır.

buğda otda sulanır.

buğdam var demə, saxdağa tökməyincə, oğlum var demə, darlığa düşməyincə. (**saxdağa** : ambara).

bulamacdan aş olmaz, qonşudan qardaş.

bulaq gərək yerindən bulaq ola. (**kökündən**:yerindən).

bulutlaş yağma (gurulda hislənmə).

buxcadaki əgnimdə, taxcadaki qarnımda. .

buynuz sonradan çıxar, qulağı keçər.

buyruq səndən, qulluq məndən.

buyruq sizin qulluq mənim.

büyündən (bu gündən) qalan, əlli gün qalar.

çabuq yanan, çabuq söner.

çağrılmayan yerə pişiklə it gedər.

çalıda gül bitməz, anlamaza söz yetməz.

çalıda gül bitməz, qanmaza söz yetməz.

çalışan eşəgin boynu muncuqlu olur.

çalışanı ac, ərincəyi tox görhədim. (**ərincək**: təmbəl).

çalışmanın ekiz olsa, bəyligin səkiz olar. (ikiyə çalışsan varın səkkiz olar) .

çalışmaqla hər iş bitir.

çalışqanın biri iki olsa, ərincəyin ikisi bir olar.

camış qəmiş görmüş yeməmiş.

can paranı gətiri, para canı gətiməz.

canım qurban yaxşı qonaq, gəl ocağa birdə qonaq.

carı quş avını alır.(**carı**: bəcərikli, işgüzər).

çarıq tapan dolağın tapar.

çarşı (küçə) iti ev güdməz.

çatal qazıq yere geçməz.

caxcax nədərək çaqqlısa, dərman öz bildiyin edər.

çayın daşı, çayın quşu.

çayki oldu dişləmə, səndə otur işləmə.

ceylan qoğan çiçəyə batar, domuz qoğan palçığa.

ceyran qoğan çiçəyə batar, domuz qovan palçığa.

çığ yumurta soyulmaz.

çinqıraqlı (zinqirovlı) dəvə yoxalmaz.

çinqıraqlı dəvə itməmiş.

çırkin bürünür, gözəl görünür.

çırkin özün gizlədər, göyçək açıqda qəzər.

çırkin yoğurdu yemiş, artığın aya sürmüş.

çixmadıq cana ümid var.

çıxmayan cana ümüd çoxdur.

çıxmayan candan ümüd kəsilməz.

çoban corabın özü toxuyar.

çoban çox olanda qoyunu qurd çalar.

çoban gütdüyü qoyunun edliyin bilir (**edliyin**: qılığın, xuyun).

çobanın yasdığı daş, döşəyi çimən olar.

çobansız sürü yol azmış.

cocuq böyütmek daş gəmirmək.

cocuqsuz ev, çiçəksiz yaz.

cocuqsuz ev, çiçəksiz yaz.

çömçə qaşıqdan irəlidir.

çömçə quyruğundan yapışan yağlı yerindən yeyər.

çöpü xor görsən gözünə girir.”.

çörək açanı qılıc açmaz.

çörək atlı mən yaya.

çörək çeynənmədən utulmaz.

çörək nədir aca sor.

çörək quru, ayran duru.

çörək quru, ayran duru.

çox açılma üzürsün (**acılma**: soyunma).

çox ağız bir olsa, bir ağız heç olar.

çox arpa atı çatladar.

çox aş ya qarın ağrıdar, ya baş.

çox çalışmaq çarıq yırtar.

çox çəksən yayı qırılar. (**yayı**: kamanı).

çox çoxalar, az yoxalar.

çox damcıdan göl olur.

çox danışmaq, qoyunu qurda verir . (iki çoban söyləşib başları qarışib qurd saldırıb).

çox əyilmə basarlar, çox ucalma asarlar.

çox gəzən yok çox çəkən çox bilir.

çox görən çox isdər, az görənin yadına düşməz. .

çox köməyə yaxçı, az yeməyə.

çox olsa qoz, kovsuz olmaz (**kovsuz**: çürük).

çox sevinmə, sevincək olarsan (özün itirmək).

çox sözün azı yaxşı, az sözü özü.(**özü**: xulasəsi).

çox yaşandan sorma, çox gəzəndən sor.

çoxdan ayrılan azmiş, çoxa qoşulan uzmuş.

çoxun işi itməz, azın işi bitməz.

cübbə yarıb ox dəyər, ürək yarıb söz dəyər (**cübbə**: **cübə**. sipər).

çulxa don tapmaz, dəğirmançı un.

çulxa kəfənsiz öli.

cumcuq səmirdi batman olmadı (**cumcuq** :sərçə).

çuvalla girən ağrı, iğnə ilə çıxar.

dadanın xala evinə dadanan, ər evində dayanmaz.

dadlı söz can arzısı, qaba söz, baş ağrısı.

dadlı söz can arzusu, acı söz baş ağrısı.

dadlı söz can arzusu.

dadsız baş ağrısı.

dağ başında dağ olmaz, tək ağaçdan bağ olmaz.

dağ başından duman , varlıdan uman az olmaz.

dağ nə dərək uca olsa, yaxınraq görüşər. .

dağda gəzən qurtda görər, ayıda.

dağdakı gəlib bağdakın qoğar.

dağlar başın qar alar, duman gələr qaralar, illər keçər sağalmaz, sözlə dəğn yaralar.

dağlı yer bulaqsız, sulu yer qamışsız olmaz.

daldala verən donun saxlar.

dalı xərmən savuri, qabağı buğda qoğuri.

dam dirək üsdə durar.

dama dama göl olur, yiğə yiğə el olur.

damla damla göl olar, atdım atdım yol.

dan yeməyin yükünlət, şam yeməyin yüngüllət. (**yükünlət**: ağırlat. çoxalt).

danişan dağı aşdı, danişmayan yolu çashdı. (**danişan**: məşvərət edən) .

danişan dağı aşmış, danişmayan yolu çashmış. (**danişan**: soruştan).

danişiq danayı qurda verər.

danişiq qoyunu qurda verir.

danişmayan tanınmaz.

danlamayın hərki aşqa uya, deyiblər sevgi kilimi suya bırakır.

dar yerə min dos yerləşmiş, bir dümən yox.

darıdan paxlava, incirdən oxlava.

daş altda tuxum bitmiş, daş üsdə tuxum bitməz.

daş dağa güvənər, igid ürəgə.

daş daşa söykəkdir.

daş daşa söykənər, duvar duvara.

daş daşa söykənir, duvara duvar, adam adama.

daş daşı qırar.

daş daşı qırar.

daş daşı qırar.

daş düşən yeində toxdasın, qız gedən yində.

daş qayıya tuş gəlib.

daş tox olar. (bərk olar).

daşı işiramasan öpməli. (daşa dişin batmasa, o daşı öpməli).

daşın ağırı öz yerində qalar.

daşın böyüğü yaxından (dosdan) gəli.

daşqazanda pişgən aş çığ olmaz.

davul dəngi dənginə çalar.

davul görər oynar, mehrab görər ağlar.

dayağı dağ olanın, başı göylərdə olur.

dayanan su tez iylenər.

dəbbə çıxartmaq (olumuş alveri pozmaq). (dəbbə çıxartma yaqsız olmaz).

dəğimançı ac qalmaz.

dəğirman bildiyin edər, çaxcağın çəx cügü kəndinə qalar.

dəğirman səsindən qaçan, dən öğüməz . (**dən öğüməz**: dən dartmaz).

dəgirmana yaraşıq, torbayla çuval.

dəgirmanda dənin olsun, un almağa üzün olsun.

dəgirmandan gələnin əlinə baxarlar.

dəgirmən bildiyin eylər, çax çax baş ağrıdır.

değirmən keşiklədir.(**keşik**: sıra. novbət. dəfə).

dəli daşır, uslu aşır. (**uslu**: ağıllı).

dəli dəli görünçə, sobasın saxlar. (**saxlar**: gizlədər). (birbirinə qarşı durmaqdan çəkinər)

dəli dəlidən xoşlanır, xoca ölüdən.

dəli ilə zəngin hər ikisi öz bildiyin eylər.

dəli qırmızı qaçar, səfəh sarıya.

dəlinin gücünə bax, başına yox.

dəlinin sözü yazıya gəlməz.

dəliyə yer ver əlinə bel ver.

dəmir islanmaz, dəli uslanmaz. (**uslanmaz**: ağıllanmaz) .

dəmir islanmaz, dəli uslanmaz. (**uslanmaz**: ağıllanmaz).

dəmir tavında (istiikən), iş çağında.

dəni ellərdən, suyu göllərdən. (heç kimə yük olmayan).

dəniz dalqasız, qapı halqasız olmaz.

dənizə girsə, topuğu islanmaz.

dərd verilər çəkənə, kef verilmiş görənə.

dərd verilər çəkənə. .

dərdində olmayan dəvəyi görəməz, aramayan gözəl bulmaz.

dərin sular bulanmaz.

dərin sular bulanmaz.

dərin yılqa tavıssız axar. (**yılqa**: ırmaq). (**tavıssız**: səssizsiz).

dərviş məcidə girməz, bazarda meydan qurar.

dərya dalqasız, qapı halqasız olmaz.

dərzi kəndi tikişin tikəməz.

dərzi öz yıtığın yamamaz . (**yıtığın**: söküyüün).

dərziyə köç demişlər, iğnəsin yaxasına sanmış.

deşik minciq yerdə qalmaz (**minciq**: dəğərli daş, dəmir).

dəvə ağır gedər bıraq (amma) yol kəsər (alır).

dəvə burnuz ararkən, iki qulağından olmuş.

dəvə palçığa batdı, milçək onu çıxartdı.

dəvə qulağından asılmaz.

dəvə yükü aş olsa, aca az görünür.

dəvə yükü aş (yemək) olsa, aca yenə az görünür.

dəvə yükü aş olsa, aca az görünür (**aş: aşırmalı.yeməli**).

dəvəni dəngiyənən, keçini zəngiyilən utullar (**dəngiyilən**: yüküylə) (**zəngiyilən**: zinqirovuya).

dəvəni dizindən, yağını gözündən vur.

dəvəni xixırtmayınca, minmək olmaz. (**xixırtmayınca**: dizə köçürtməyincə).

dəvətək boyun olunca, düymədək usun (başın) olsun.

dəviyə sormuşlar, enisi sevirsin, yoxsa yokuşu. dəvə demiş. düz başıva uçdumu.

dəyərli minciq yerdə, dəyərli qız evdə durmaz.

deyilmiş söz, atılmış ox, keçmiş gün geri dönməz. (**geri**: dalı).

dəyirman dartlığından dartar, cırıq cırıq baş ağrıdar.

dəyirmançıya un çatmaz.

dil ağrıyan dişə dəğər. (hər nəyin çatmaz yeri).

dil elin elçisidir.

dil guruldar, qan şırıldar.

dil ilə bağlanan, dil ilə çözülməz.

dil toxuşun diş açmaz.

dil yanılar, ürəkdəkin deyər.

dildə sümük yox, istəyi dək çönər.

dilənçi torbası dolmaz.

dilənçidən ön çəliyi (əsası) gedər.

dilənçinin öündən dolandırıcı gələr.

dilənçinin torbası dolmaz, min qapıdan uman, bir qapıdan doymaz.

dilənən doymaz, dilənmiyən acmaz.

dilin qısaşı, boynun uzunu.

dilin yapdığı böyük, oluşu kiçik.

dinləyən min olur olsun, xoca bildiyin yapar.

diri sağ yaşasa, tanğ öküş (inanılmaz nərsələr) görür.

dirilik gücü birlikdə.

diş çeynəməklə qarın doymaz.

diş içindən qoxuyar.

dışında (deyilən) söz elinkı, içində söz səninki.

dışsız adam, daşsız dəgirman.

dışsız ağız, daşsız dəgirman.

dışsız ağız, daşsız dəyirman.

doğduğuna inanır, ölçeyinə inanmır.

doğru azmaz, bal qoxumaz.

doğru gedən dolaşmaz.

doğru qarşı gəlsə, əğri bacadan çıxa.

doğru söyləyəni doqquz köydən qovarlar.

doğsa oqlaq ağılda, arxda bitər göy ona.

doğuzdan qorxan dari əkməz.

dolayıva bax qolyıvı seç.(çerəvə bax əlverişlisin seç).

dolmaza tökmə, doymaza vermə.

dolu bardaq su almaz.

dolu çuval ağızı yiğilmaz.

dolu çuval əğilməz.

dolu küpün səsi çıxmaz.

dolunu yeyib, boşa təpik atma.

dos sevinər, düşmanın gözü çıxar.

dos sikiylə kürəkən durmaq. (əylənti sikiylə kürəkən durma (**əylənti**: borc alınmış)).

dosd acı söylər.

dosd ararsan, dosdunun dosdun, düşmanın düşmanını bul (tap).

dosda alqış, çora qarqış. (**çora**: yama).

dosda atın vermə, verdinsə tərlətmə demə.

dosda sıxıcı varan, əkşi yüz görür. (**dosda sıxıcı varan**: dosdunun dalbadal (sıkıcı) görünən).

dosdun daşı pis dəğər. (**pis**: bərk).

dosdun dosluğu qın(korluq) düşəndə bəllənir.

dosdun könlü bol olsun, düşman gözü kor olsun.

dosdunla dosd olduğuuna sevin, düşmanınla dosd olandan sakın (çəkin).

dosduva at vermə, verdinsə yavaş ged demə.

dosduvun sözünə inan, özüñkündə dayan.

dosluq ipi düğünsüz olar.

dosluq üç almadı, hərdən ikisi səndə birisi məndə, hərdən ikisi məndə məndə birisi səndə.

dost olsa yağı tanınır (**yağu**: düşman).

dovşanın tayada balaladığı, tazının liskiliyindəndi (təmbəlliyindəndi) .

düğündə zırnaya vurulan, ilcada (hamamda) qırnaya vurulur.

düğünsüz ev olur, ölümsüz olmaz.

düğünsüz ev olur, ölüümüz ev olmaz.

duman aşağıdan qalxanın yuxarını gözlər (**gözlər**: nişanə gedər).

dumbulla gələn zırnayla gedər.

dünü vur daşa, gününlə yaşa.

dünya dadımlığımiş, doyumluq yox.

durdu durdu sıçdı işin gülünə.

dusdağı yekə tutan sərbəslik tapar.

düşman birisə çoxdur, dosdun minisə azdır.

düşman oldu yayını yasmaq gərək, iki dillinün dilin kəsmək gərək.

düşmanla dosluq edsən, baltan yanınd bolsun.

düşmən ayağ baxar, dost başa. (adam yıxlanda ayaqdan olur, adam böyüyəndə başdan).

düşməndən baş, pis dosdur. (**baş**: qabağ).

düyü pişirən yağ olar, gəlin üzü ağ olar.

düzdə yeriyənmir, dolayında şıllaq atır. (**dolayıda**: buruq yolda).

duzluğunu sindirib duzun atma.

düzlüyü bilikdə gərək biləkdə.

düzlüyün təməli toxluqdur.

duzun yeyib duzluğunu oğma.

ebin böyüyü buyruqda kiçiyi qulluqda.

edmə edərlər.

edmə edərlər.

əğilən başı qılinc kəsməz.

əğri ağaç döngəsinə sarıldı. (**döngəsinə**: ağrisinə).

əğri ağaç düz olmaz, əsgى pambıq bez olmaz.

əğri ağaçın düz kölgəsi olmaz.

əğri azar, doğru uyar.

əğri baca doğru duman.

əğri bacanın düdü doğru çıxar.

əğri çivi düzlənir.

əğri yük sona varmaz.

əğridə tox, doğrudə ac görmədim.

əkdiyini göy yeyən, xərmən çığı ac qalar.

əkin əksən yerə bax, eli sevsən elə bax.

əkin sapdan, koza çöpdən (**koza**: **qoza**: pambıq **ğoza**).

əkinçi yerdən umar, balıqçı göldən.

əkinin göy yeyən xərməndə ac qalar.

əkmədiğ bosdan, yemədik qarpuz.

əkməğin qatığıaclıqdır.

əkməki var çeñnənməsə utulmaz.

əkməmiş bitməz, dəlməmiş keçməz.

əkməsən biçməsən, vurmasan yixmasan.

əkməsən əkin olmaz .-güvəc (govduş) yumbalanar (yuvarlanar) duvağın tapar.

əkməyin yekəsi, yekə yoğurdan (xəmirdən) olur.

əkməyini tək yeyən yük alındıa tək qalar.

el ağasız, don yaxasız olmaz.

el ağısız olmaz, don yaxasız .

el ağızı büzülməz, çəlik ağızı bükülməz.

el ağızında bir sözün min boyası olar.

el ağızında birin əkər, yüzün dərər.

el çalışar, yer sevinər, yer barlanar, el sevinər.

el çalışar, yer sevinər, yer barlanar, el sevinər.

el çarasız (olmaz) , ər yarasız olmaz.

əl çatmaz, güc yetməz, sarp qayada yolum var!.

əl əldə, baş başda.

el elə siğar, ev evə siğmaz.

əl ələ, çiyin çiyinə.

el elin güzgüsü.

el gözü aydın görər.

el içəri it qulağı kəsməzlər.

el içində, öl içində.

əl ilə ilan tutulmaz.

el köçər, aldiş (adət) köçməz.

el köçər, it yügürər, ikisidə amcaya (amaca. mənzilə) birgə çatar.

əl məndən, ətək səndən.

el oğrusuz olmaz.

əl vurduq ətək sildik.

əl yarası düzələr, dil yarası düzəlməz.

əl yarası onğulmuş, dil yarası, onğumaz (**onğumaq**: düzəlmək. toxdamaq).

elçisi gülünc olanın, başına külüm olar. (**gülünc**: məsxərə).

eldən elə, dildən dilə.

əldən gəlməz iş olmaz, ayaq gedməz yol olmaz.

əldən tutan yox, daldan itən çox.

elə cırkı yamaq tapılsın.

elə savaş, barışmağa yer saxla.

elə yeki canın qalsın, elə yemə qarın salsın. {**salsın**: dartsın.. gödən yartsın) (**yartsın**: yarsın.. yırtısın)}.

elə yeki canın qalsın, elə yemə qarın salsın.{**salsın**: dartsın.. yartsın.. yarsın.. yırtısın}).

əli bağlını yetən dögər, yetmiyən söyər.

eli beli azıqlısı, məni göziqlısı bulur.

əli dar (olanın), dili qıs (olur).

Əli dolu ətəkdə qalmaz.

Əli əğrinin dili düz olmaz.

Əli qırıq nə çəkir, əli qırıqdan sor.

Əli uzun dili qısa olur.

Elim var, dilim var.

Elim yaşa, dilim yaşa .

Elimə qalsın, günümə qalmasın.

Əlimi tutan yoxdu, başı basan çoxdu.

Əlimlə verib, ayağımla axdayıram.

Elin günü qiblədən çıxsa, bizimki tünlükdən (tüstü bacasından) çıxır.

Əlindən iş gəlməyən, uzun danışar.

Ellə ver, ayaqla izlə.(ellə verib.ayaqla ged geri almsığa).

Ellər köçər, dağlar qalar.

Əməgünə qapı dağ gəlir.

Əmək altun yaraq. (**əmək**: zəhmət). (**altun yaraq**: qızıl yaraq).

Əmək qutadlığın haçarı .(**qutadlığın**: xoşbəxliyin).

Ər atanı el tutar.

Ər başından çörək, dağ başından duman əksik olmasın.

Ər çörəgi ər yanında borc olar.

Ər dariqmadan bollanmaz. (adam darlığına düşmədən, bolluğa, dincliyə çatmaz).

Ər dəğərin el bilər.

Ər gözü tox, namərdin gözü yox.

ər oğlu ər.

ərə gedəndə böyük qız, işə gedəndə kiçik qız.

ərgec əti əm olur, açqu əti yel olur . (**ərgec**: ərkək qeçi). (**açqu**: dişi geçi).

ərginə dedilər qapını ört, dedi, yel əsər örter.

əri təpər (qeyrət) işlədər, dəyirməni su.

ərin erini (dodağı) yağlı, ərməgin (tənbəlin) başı qanlı.

ərincəyin işi bitməz, yazda gəlsə qış (bitməz). (**ərincək**: təmbəl).

erkək eşək qoduğ dolandırmaz.

ərkək quş havanı güdər, dişi quş yuvanı güdər.

erkən qalxan bud çıxmış (**bud çıxmış**: aparmış).

erkən qalxan yol alır, irt evlənən döl alır.

erkəyə ürək gərək, dişiyə dayaq.

ərməkə eşik art görünür. (**ərməkə**: təmbələ). (**eşik**: qapı). (**art**: gədik. dağ beli).

ert (səhər) yeməyin özün ye, düş (günorta) yeməyin dostunla, şam yeməyin yağıva
(düşmaniva) ver.

ertə namaz gec namaz, ağılda qoyun qalmaz.

ertəki dili yüvrək olur .(**ertəki**: nağıl) . (**yüvrək**: rəvan).

ertəyə qalan, arxaya qalır.

eşək anqıranda itin başı ağrıyar .

eşək çulsuz, adam pulsuzda olur.

eşək qaçıdı, ip uzandı.

eşək satıb palan alan .

eşək satıb palan almaq .(tərs iş görmək).

eşəklə yoldaşlıq eləsən, arpaliğa çıkər.

əsənlikdə ivək yox (sağlıda tələsmə yox).

əsgəri düşman, el olmaz, ətəgi kəssən dar olmaz.

əsgəri sevgi könəlməz .

əsginməyən torba yox, tüketməyən davar (dağar. mal) yox.

eşidən ağır gərək.

eşitdiyin ut, gördüyün demə.

eşitdiyivi unud, gördüyün demə.

əski yav yas (dosd)olmaz.

əskisiz yeni olmaz, kötüsüz iyi olmaz.

əsrikmədən savırsa devranın, nisgillə qucar qara toprağı. (ləzzət aparmadan günün keçirən). .

eşşək nə eşşək, tükü məxmər, incə kəmər, üzü qəmər, yerişi at, üstündə yat, belinə min evinə çat.

eşşək oyunu küllükdə. (**küllükdə**: xarabalıqlıda).

eşşək üsdə yüküm yox, dağdan aşşa qorxum yox.

eşşəyə dedilər gündə neçə ağaç gedirsən, dedi bidən soruş.

eşşəyim ölmə yonca bitincən, yoncam sararma torba tikincan.

ət gəmiksiz olmaz.

ət iyənəndə, itə toydu.

ət sümüksüz olmaz, ər təpərsiz. (**təpərsiz**: qeyrətsiz).

ətacını əsənləsən deyər qoxdu məndən. (**əsənləsən**: səlamlasan).

əti ətdən kəsərlər, uman yerdən küsərlər.

ətim ətimi yeyir, içim içimi. .

ətin dişivə (dözümün olsun).

ətinə ac, suyuna susuz.

ətlə dırnaq ayrılmaz, eyi yavaq ayrılsın.

ətləs əsgisə belə, patava çıxmaz. (**patava**: əsgı).

ətləsə qıl yapışmaz.

ətsiz olsun, atsız yox, adsız olsun, dadsız yox.

ev böyüksüz, ölkə başsız olmaz.

ev daraldan qonaq olsun, qonaq daraldan dilin olmasun.

ev oğrusuna it hürməz.

ev satan bir il varlanar, ev alan bir il pulsuzlar. .

ev sayası bazara uymaz. (**sayası**: hesabı).

ev sözsüz olmaz, dəğirman tozsuz.

ev süpürrəm yer sallam, kimin kızından dalı qallam.

ev təzə, duvar təzə, ələyim səni hardan asım.

ev tikən balta çöldə qalar.

ev yiyəsi bir oyda, evi tutan min oyda (**tutan**: kiraçı).

evdəki bizov, öküz olmaz.

evdəki qızın gözü qapıda, doymamış itin qulağı.

evdən evə daşındım, evcan evim dağıldı.

evlinin bir evi var, evsizin min evi.

eygiligin gəl, iysizligin gəlmə. (**eygiligin**: xeyrilə) (**iysizligin**: şərrilə).

eyiliyə eyilik olsa, öküzə piçaq vurulmaz.

əyilməzə bükülmə.

əyri yerdə ot qalar.

əzrayıl vurar pəncə, bakmaz qocaya, gəncə.

fələkin belə işləri çok, qaplanı ac gəzdirir, tülkünü tox.

gah sik uzanar gah daşsaq.

gəbəyə bürün, elinən sürün.

gec buldun, tez itirmə.

gecə odu, gündüz düdü gizlətmək olmaz.

gecəni güdmək bayquş kimi, gündüzü güdmək qartal kimi.

gedən gedər oturan yol gözlər.

gedər bağlar qorası, qalar üzün qarası.

gələcəğində var, görəcəğində.

gələli ağlarıdun, hammı gülər, ele gedki, gedəli ağlayalar. .(doğum)

gələn gedəni aratır. (**aratır**: yad edir).

gələn günüm gedən gündən artıqdır. (hələ gəncəm).

gələnə git denilməz.

gələnə qapı açıqdır gedənə yox.

gəlməkdən ön gedcəyin düşün.

gəmi quruda yeriməz.

gəmisini batıran çağırənə axdarmaz.

gen don yırtılmaz, gəngəşli bilik ardamaz. (**ardamaz**: geri qalmaz).

gənçlikdə daş daşı, qocalıqda ye aşı.

gənçlikdə para qazan , qocalıqda qur qazan.

gənclikdə qocalığa güc saxla, pullu gündə pilsuzluğa pul saxla, savaşdinsa, baişmağa üz saxla.

gənclikdə sür devran, qocalıqda devran bizə yar olmaz .

gəncliqdən qocalıqa can saxla, varlılıqdan yoxsulluqa mal saxla.

gəngəşli don dar olmaz.

gəpləyən dil, baş aparır.(**gəpləyən**: danışan).

gəpləyən dil, baş aparır.(**gəpləyən**: danışan).

gerçək əzilər, üzülməz.

gərəc (alət) işlər əl sevinər.

gərəkli daşın ağırı yok.

gərəkməz bir gün gərəkər.

gərəkməzi saxla, gündəndə gərək olur.

gergin ip, çabuq qopar(**gergin**: dartılmış).

gərgin ip, çabuq qopar.

getdin naxıra, tez gəl axura. (işin bitdi dön xarabava).

gəzənin ayağı şışər, duranın başı.

gəzənin ayağı şışər, oturanın başı.

gəziki gəlmədən verilməz, gəziki olmadan alınmaz. (**gəziki**: novbəsi). (olum. ölüm).

gic nə doydum bilər, nə yoruldum.

gizli dərdə dava yox.

gizlidə basılan açqara (>**aşqara**. açıqda) doğar.

gizlin kələ gələn, aşgara doğar.

göcü olan günlüğün tapar, biligisi olan illiyin.

göge direk, denize qapaq olmaz.

gön incə yerindən dəlinir.

gön yasıq (nazik) yerindən dəlinir. ip incəldiği yerden qırılır.

gönülden gönülə yol var. .

gör hardan sınıb hardan səs verir.

gordan qaçanı gor tuşlar.

gördün dəli, savul geri.

gördüyü kimi inanmır, inandığı kimi görür.

gördüğün qoyub, eşitdiğin inanma.

gördüğün qoyub, sandığın tutma.

görkligə söz irir (**görkligə**: gözələ) (**irir**: çatır. yetir).

görklüyə söz gəlir, ağac başın yel əğir. (**görklüyə**: gözələ).

görməmiş, gördüyün qurusun.

görməyən gözdə dan atmaz, işıq yatmaz.

görünən dağın uzağı olmaz.

göt sıxmağınan amcıq daralmaz.

göy ağlayar yer gülər.

göy ağlayar, yer gülər.

göydəki bulutdan şəh alır.

göyə dirək yaramaz, dənizə qapaq.

göyə dirək, dənizə qapaq olmaz.

göz gördüyünə könül salar.

göz görər əl öğrənər.

göz görər könül çəkər .(çəkmək. istəmək).

göz görər könül çəkər.

göz görmək, baş bilmək üçün.

göz görməkdən ər bilməkdən doymaz.

göz görməsə üz utanmaz.

göz görməz, üz utanmaz.

göz görür, könül çəkər.

göz gözə işıq verməz.

göz gözə işıq verməz.

göz qarınla ac qalar.

göz qulaqdan irəli.

göz yaşı, çörəyinin qatığı.

gözə yasaq (qadağ) yox.

gözəl gözəl deyildir, könlə düşən gözəldir.

gözel gözünden bəllənər.

gözəl söz, can ağırı, kötü söz baş qazığı.

gözəl var gözünən öldürər, gözəldə var sözünən.

gözəldə bir, çirkində bir sevənə.

gözəldə hamının gözü var, çirkinə kimin sözü var.

gözələ kətən yaraşır, çirkinə ətləs neynəsin.

gözələ kətəndə yaraşır, çirkinə ətləs neyləsin.

gözələ nə yaxışmaz.

gözəllərin bəxt aynası kas olar (**kas olar:** duru olmaz).

gözəllik baxanın göziylə olar.

gözəllik gözünəndi, əxlaq sözünən.

gözlüyü gizlin yoxdur.

gözsüzlən çörək yeyəndə, tanrını arada gör.

gözü açıq ağızin yumar.

gözü açıq ağızin yumar.

gözüm səğrər, qulaq çınlar, könül inlər, ki candan sevgili dilbər, gəlir dərlər, gəlir dərlər.

gözüm səğyər, qulax çınlar, könül inlər.

güc boyası baxmaz.

güc doğana düşər.

güçənməsin biləgin, tükənməsin gücün.

gücsüz avlamaq, qutsuz yaşamaq olmaz.

gücünə bax şələvi (yüküvü) yap.

gül açmasa, bar gəlməz, biçilsə don dar gəlməz.

gül dalından odun olmaz.

gül gülə oxşar, gözəl gözələ .

gül olmasan, tikan olma.

gül solanda dibinə tökülər.

gül tikansız, çöl ilansız olmaz.

gül tikənsiz olmaz, dərə ilansız.

gül tikənsiz, çöl ilansız olmaz.

gül tikənsiz, dərə ilansız olmaz.

güldükcə güllər açır.

güllü yerdə tikən var, tikənlıqda gül harda.

gülü sevən tikanına qatlanar.

gün işivi danlağa qaldırma(**danlağa**: irtə. yarına).

gün olan yerdə ay sayılmaz, aylı gecədə ulduz sayılmaz.

gün qısa iş uzun.

gün verməmiş heç bir gülə, güləgülə.

gündəliyin ötüşü, hər günün öz işi.

gündüz yaylıya, axşam avlıya (**yayhya**: düzə). (**avlyia**: qoruq).

günəş kor gözü işitməz .

günəş olmadan ay olmaz.

günləri saydılqca uzanar.

günlü gün görməz.

günlü ilə gün yoxdur.

günlünün günü olmaz, günləməzsə günü olmaz.

günüz qurd ağızlı, gecə qarqa gözlü (gözü açıq) ol.

gübəc (govduş) yumbalanar (yuvarlanar) duvağın tapar.

güzgüyə baxan özgəsin görməz.

güzün gəlişi yaydan bəllidir.

haçarın gücü qıfıldan zor.

hacı bala borcun nə danır, nə verir.

halva deməklə ağız dadlanmaz. (**süyciməz**: dadlanmaz).

hamı bildiyindən çəkir.

hamı deyəndə can olur, mən deyəndə qan olur.

hamı işlər, el öyünər, qılınc kəsər, qol öyünər.

hamı öz qoturun qaşır.

hamiya oğruyam, sənəki doğruyam. .

hançı tatın pitiyində yazılılar.

hara gedsən adam öz qapısından çıxar.

harda qamış, orda camış.

havada bulut, sən bunu unut.

heç kəsin qarapapağı yamasın (heç kəsin **qaraçuxası** yamasın).

heç kimin işığı irtədək yanmayıb. (**irtədək**: yarınadək, səhəradək). (o deməkdiki para güc əldən ələ gəzir).

heç nəyin dibinə çıxma.

heç yatanın ardınca oyaq (düşmən) olmasın. .

həm suçlu, həm güclü.

həp gəp açar, gəp götür.

hər ağızın bir sözü var.

hər atan vurmamış.

hər atılan daşın ardıcan gedməzlər.

hər ayqaranın, bir ayaydını var .(**ayqaranın**: aysız gecənin).

hər çox azdan olur.

hər çox azdan olur.

hər əğriyə yay demə, hər yetənə yar.

hər elin yazısı, başına görədir.

hər gedişin bir gəliri, hər yoxuşun bir enisi, hər gəlişin bir çıxarı (var).

hər gedişin bir gəlişi (var).

hər hürənə daş atılsa, daş üsdə daş qalmaz.

hər hürənə daş atmazlar.

hər igidin könlündə bir qaplan yatar.

hər işdən bilən, heç nəyi iyi bilməz.

hər ışığın bir (öz) kölgəsi var.

hər kəsdən bildiyin al, dəgirmandan dögdüyün.

hər kim yeyib fətiri, gedər odun gətiri.

hər nə olur bitər, kosanın səqqəli bitməz.

hər nə yedün malındır, hər nə verdün yadındı, hər nə qaldı yadundi.

hər nəyi qorxaq dörd görür.

hər nəyin kalı dəğsə (dəğəri varsa), adamın kalı dəgməz.

hər ürəkdə yatmış bir aslan var.

hər yarağı düzəldi, qaldı saqqal darağı.

hərkəs bildiğin oxur.

hərnə yedin dadındır, hərnə verdin adındır, hər qaldı yadındır.

hevanın dişinə, adamın işinə.

heyvanı tükün töküncə gör, qızı gəlin olunca, gəlini doğunc.

hörgənin uzunu, sözün qisası (**hörgənin**: ipin).

hörkən çatmış doğanağa (işin sonu gəlmış).

hürəgən it başına qal gətirir.

hüyvan yalaşaraq, adam soruşaraq.

icı pox, gözü tox. (icı təzək, üzü bəzək).

içi pox, gözü tox. (içi təzək, üzü bəzək).

iğən aclıq ola, artar savaş, el xarab ola dəli oynada baş. (**iğən:** çox).

igid basdığını kəsməz. (**basdığını:** məğlubun).

igid daldan yara almaz.

igid əmək itirməz. (ər iyiliyi unutmaz).

igid sağ olsun, tapılmayan qız olsun.

igidin sözü çəlik (polad) yer (dələr).

iğlik tutruğu eyi olur (**iğlik tutruğu:** xəcdənin vəsiyyəti).

iki adam, bir adama qoşundur.

iki ağız bir olsa, bir ağız heç olar.

iki çalışsa birə yer tapılar.

iki dinlə bir söylə.

iki dişi var qabaqda, əbbək qoymaz tabaqda.

iki eşşək bir axırdan arpa yeməz.

iki findiq bir qozu qırar.

iki findiq bir qozun təpərin dağıdır. (**təpərin:** gücün. qeyrətin).

İki seviklik (sevgili) bir gönlə sığmaz (İki sevgili bir gönlə sığmaz).

iki yarı, bir bütün.

il var bir günə dəyməz, gün var bir ilə dəğər.

ilan adamın topuğun gözlər, adam onun başın.

ilan adamın topuğun, adam ilanın başını gəzər (axdarar).

ilan çalan, ip sürüntüsündən ülkər.

ilan kimi. –quyruğuya yığır, başıyla çalır.

ilana yumuşaq deyib əl sürmə.

ilandı çalandı, bəzəkləri yalandır.

ilanın gözündən tük qapan.

ılıcaya girən tərləmiş. (**ılıcaya**: hamama).

im bilsə ər ölməz. (im: rəmz. (orduda güvənlilik sözü).

inanmayın dosduza saman tixar postuza. (**postuza**: dərizə).

ince ələ sıx toxu.

inci (dəğərli minciq) arayan dərinə üzər.

incirdən oxlava, darıdan pax lava olmaz.

inək kimi süt verməyən, gərək öküz kimi kotan (govan. çış) sürsün.

ip qırılan yerdən bağlanar.

ip qırılmaz, can çıxmaz demə.

ip uzun söz qıssa gərək.

ipdən qəzil olmaz . (**qəzil**: keçi qılı).

ıraq yerin savını (xəbərin), arqış gətirir. (**arqış** : kərvan).

iş bilənin, aş içənin.

iş bitirən akcadır.

iş danışmaqdan, söz danışıqdan keçər.

iş deyəndə qaçar, aş deyəndə aşar (**aşar**: yeyər).

iş əldən, söz dildən, oğul beldən gəlir.

iş əldən, söz dildən, oğul beldən.

iş əldən, söz dildən, oğul beldən.

iş əldən, söz dildən, uşaq beldən.

iş gətiməsə, xəşil (**xəşil**. həlim) diş qırar.

iş gördün sıvış, çörək gördün giriş!.

iş işi açar.

iş kişini öğrədər.

iş olacağına varır.

iş qolaysız gələndə, pambıq diş qırar (**nadoğru**: qolaysız.qolaysız. qırvatsız. uğursuz).

iş sevən qolun (əlin) qoltuğa soxmaz.

iş yadlısız olmaz, yaxşı yamansız. (**yadlısız**: qolay. müşgülsüz).

iş yarağın tap, istəyin, marağın.

iş yok aş yok.

iş yok aş yok.

işdəndə artır, dişdəndə.

isdi aşı qaşıq tanır.

isdi təndirə çörək yapılar.

işə çağırısan varmaz, aşa çağırısan qalmaz.

işi çətinə çəkmək.

işi düşsə arar məni, işim düşsə qoğar məni.

iş görünər özü görünməz.

iş işə bənd elə, görən desin ha belə.

iş yox tovsuz olar (**tovsuz**: enerjisiz).

işin canını iş alar.

işin düşdü arvada, ölən günün sal yada.

işin düşdü sarıq başa başın dəyər daşdan daşa, yapış.

işin yoxsa tanıq ol, paran çoxsa arqat (kefil) ol.

işiq üzü görünəz.

ısracaq it dişin göstəməz.

ısrılmasa, öpginən. (dişləyə bilməyən əli öpgilən).

işkir iş başında, üşük aş başında. (**işkir**: çalışqan) (**üşük**: təmbəl).

isləmək bəxdəvərlik deməkdir. (**bəxdəvərlik** xoşbəxlik).

işləyən dəmir totlanmaz. (**totlanmaz**: paslanmmaz).

işləyən işin bitirər, əringən günün itirər.

işləyən tapmış, izləyən yapmış.

işləyənin işi, isləməzin günü bitər.

işləyənlə işləməz, bir ayağa yazılmaz(**ayağa**: rədəyə. rütbəyə).

ıssız evə it buyruq. (**buyruq**: hakim).

işsizlik yoxsululuq.

istədiyin söyləyən, istəmədiyin eşidər.

istediyini söyləyən, istəmədiyini eşidər.

istək gözdə olar.

istəyisən bal çörək, al əlivə bel külək.

it can qayğusunda gah hürər gah osdurar.

it çobanın qoldaşında, yoldaşıd.

it hürər birbirin bular.

it hürür, börü yürürlər.

it itə dolaşsa qurd körpünü aşar.

it iti qapmaz.

it itiylə savaşar, qurd gəlirsə arxalaşar.

it itlə savaşdı girvə yolçuya düşdü.

it kütdən qaçmaz (**küt**: təndirə düşmüş alaçığ kündə. maldavara verili).

it öz yuvasına hürsə, uyuz olur(**uyuz**: qotur).

it sümüyü sevinə sevinə yeyər, zinqıldıya zinqıldıya sıçar.

itdən qaçdıq, qurda düşdük.

itdən qalan qurda düşər.

iti gedən tez yorulur.

iti itə boğdurallar.

iti öldürənə sürütdədillər. (iti öldrmək olmaz).

iti sirkə öz küpünü partladar.

iti sirkə qabın dələr.

iti suya düşməyincə, üzmək öğrenməz.

itik itiyi tapar.

itimdə var kütümdə. {**küt**:oda düşən {yoğur (xəmir)}.

itin yükü yağ olsada, genə burnu yerdədir.

itiylə qol boyun olmaq.

itlə it savaşanda bir qıçın dalda tutar.

itsiz oba barınmaz (sürənməz).

itsiz oba, sözsüz ev olmaz.

itsiz sürüyüə qurd enir.

iyid iyidə at bağışlar.

iyid olan qurşun almaz kürəkdən.

iyidin vari ortada.

iyidin yoxsuluna dəli deyərlər, öküzin arığuna qarı deyəllər.

iyilik qılsan yerdə qalmaz.

iyisin al, yadlısin at. (**yadlısin**: yavasın. pisin).

iyiyə qaç, yatludan qaç.

iyku kişi sümüyü ərir, adı qalır.

iynə sapladın, düymələ ucun, sonra peşman olmamaq üçün.

iynə yataqda gizlənməz.

kar ağızına baxar, kor səsinə.

kar dedi səs gəlir, kor dedi –odu ha gəlir, çolaq dedi –durun qaçaq.

kar eşitməz yaraşdırar, kor görməz quraşdırar.

kar korun gileyin oxumaz. (**gileyin**: diləkcə. şikayətin).

kasa asdı kasa var. (**asdı**: altı). (gizlənmiş, örtülmüş nərsə var).

kavaq (qələmə) ağaçı kimi nə yemişi nə kölgəsi var.

keçdi gənclik savuldu gülü, qalandı külü.

keçəl başından kor gözündən qorxar.

keçələ kor qənim olsun.

keçən keçdi dərd gələcək dərdidi.

keçən ögün (zaman) qayıtmaz.

keçi keflənsə, qurd yuvasın arar.

keçi maqqılamasa təkə atulmaz. (**maqqılamasa**: səs çıxartmasa).

keçi ölsədə quyruğun endirməz.

keçi suyu bağırı bağırı keçər.

keçmə pislər körpüsündən qo aparsın suv səni.

keçməz gündür çıxmaz can (nə söz çıxır, nə can).

kəl tavuq topal xoroz (la).

kəl tavuq topal xoruz (la).

kələklə gələn küləklə gedər.

kəmsiz gözəl olmaz(**kəmsiz**: ayıbsız).

kəndi ipini kəndi çəkər.

kəndi işin kəndi yapan aldanmaz (qazanır).

kəndim yapıdı (etdim) m, kəndim tapdım dünyası.

kəndin atmış quya, ardıca gedən olmamış. .

kəndin atmış quya, ardıca gedən olmamış. .

kərəney misdən, bəlğəm (əxlat) hisdən olur.

kəsənin üzün biçən ağardır.

kəssək oturub daşa ağlır.(kiçik böyüyə, yoxsul varlıya ağlır).

kəvik (təmbəl) dilənçinin qardaşı.

kəvik (təmbəl)dağda qar gördü, yorqanına büründü.

kiçik işdən böyük işlər bitər .

kiçikdisə haçar böyük qapılar açar.

kilim altında doğul çalınmaz.

kimə nə səsləsən onu eşidərsin.

kişi dilişməqnən, heyvan iyişməqlə.

kişi əti diriykən dadlıdır.

kişi kim yavuzluqdan (yamanlıqdan) qaça, gərəkkim uğurluqla ağızın aça.

kişi qıllı, arvad xallı.

kişinin sözü işdi, sözdəyil işi.

kişiyə sayqı, artırar payqı. (**payqı**: qismət).

köç dönəndə sürüünün axsağı iləri düşər.

köç keçər it yeriyər, ikisi də (mənzilə) birgə çatar.

köçdən azan yardımsız olur.

köçən yurdun dərkini, düşən yurtda bilərlər. (**dərkini**: qədrini).

köçün başı hara gedsə, sonuda ora gedər. (köçün: köçən el).

köhnə çəpi od tutmaz (**çəpi**: parça. dəsmal).

köhnə eşşək, yeni çul.

köhnə pambığ bez olmaz, əsgî düşman dod olmaz.

köhnə xərmən sovurma. (keçmişlərə qayıtma).

kökün itməz, yağ iyənməz. (**kökün**. əsil).

kökün kimsə, öz kökünü itirməz. (**kökün**. əsil).

kölgədə olanın kölgəsi olmaz.

kölgəsi ağır olmuş (az görüşür).

kölgəsində yatacaq ağacı budama.

kömçə aşdan sicaq olmaz. (kömçə qazandan sicaq olmaq).

kömür çuvalının tozu ağ çıxmaz.

kömürçünün evinə girən üzü qara çıxar.

könül bir uşaq durur, hər nə versən istər.

könül gedər başı çəkər, baş gedər, ayağı çəkər. .

könül gördüyündən su içər.

könül görməsə ürək bulanmaz.

könül uşaq sanıdır, hər nə versən isdər (**sanıdır**: kimidir).

könülsüz it av almaz.

köprü asda dəlik tapıb. (bəs bəlli olan nərsə).

kor at gecədə otlar.

kor çox yer.

kor dedi –görürəm, kar dedi –eşidirəm, çolaq dedi -durun qaçaq.

kor evindən yaş çıxmaz, xoca evindən aş çıxmaz.

kor görməz, üz utanmaz.

kor göz sūrmə isdəməz.

kor gözdən yaş, xoca evindən aş olmaz.

kor gözlünün nəyi var, iki əldə gözü var. (**kor gözə var**: korluq gözədə var).

kor gözündən qorxar, keçəl başında .

kor gözündən qorxar, keçəl başından.

kor it kölgəsindən ürkər.

kor kora kor deməsə bağırı çatlayar.

kor koru tapar, su çuxuri.

kor koru tapar, su çuxuru.

kor oldurki düşdüyü quyuya birdə düşə.

kor olər, ağacı qalar.

kor piçaq" (küt piçaq. kesgin olmayan piçaq) ələ küt verir (kötü gəlir. ələ zərər verir), kötü qadın (əş) dilə kötü gəlir, zərər verir (çox qonuşmaya nədən olur) .

kor sağır, birbirini ağırlar.

kor tutduğun əldən qoymaz.

kor tutduğun qoymaz (bıraxmaz), kar eşitdiyin.

kor uşlağın bıraxmaz. (**uşlağın**: tutduğun). (kor tutduğun bıraxmaz).

korda bilər balığ şordu.

korlar için işiq qaşıq aranmaz.

korlar qalasında güzgü satılmaz (**qalasında**: şəhərində).

korluq gözə var sürmə çəkənlər. .

körpə sütsüz, pamıq susuz dirçəlməz.

korun gözü çəligidir.

korun gözü görməz, könlü duyar.

korun tutuşu, karın vuruşu.

kosadan buğ iyi, buğdan saka iyi.

kosanın qocaldığı bilinməz.

kötək ətdən ötər (keçər), söz sümük dən.

kötü söz iyəsinə tez ulaşır (çatır).

kötüklər üsdə çox şüvkələr sınar. (**şüvkələr**: budaqlar).

kovac yumbalanar duvağın tapar yumbalanar (**yumbalanar**: **yumaqlananar**. diğirlənar).

köy itləri alaysa, börü görcək birikəy (**alaysa**: nifaqlıysa).

küçəmizin qızları, cil çıraqlı üzləri, nə molla nə keşiş, kəbin kəsər özləri.

kül altının közdü.

kül başına küllüklər, gələn gedən dümdüklər.

küləş gəldi qış gəldi.

küp qırılıncaya dək üstünde çox üzlükler qırılır. (**üzlük**: bardağ).

küp yanında küpcələr sınar.

kürə görmədən, dəmir döymədən, dəmirçi nədən ?.

kürə görməsə dəmir , yumşanmaz.

kürə görməyən (tovsuz) dəmir yumşanmaz.

kürədən çıxdın, korluğa düşdün.

kürəkəndən oğul olmaz.

kürkü yayda al, oraqı qışda.

küsmək barışığıdan keçir.

küsülü qardaş gəl yükü çataq, küsüklümüz yerində. (**kümüz**: küsüklüyüümüz).

küyüseydi (yanseydi) dilin ağızında ana, satamazdın məni sən bir yabana. (anadilin danan analara).

lampanın başı kəsilməsə işıq verməz.

lotu kimdir, sayanın qulu, saymayanın ağası.

lüleyin görən göt, afdafə görsə qorxar.

mal canın yonqasıdır.

mal çürür, borc çürüməz.

mal əldə us (ağıl) başda gərərk.

malın gözlə, qonşunu oğru tutma.

malın varlığı , könül sayılıği, ağız yağlığı.

maraq (nigərançılıq) dosladan uzaq.

məçid şamın yeyən pişik kor olar.

mən dedim eşidəsən, demədim öğrənəsən.

mən qarabaxt, göydən palan yağısa, quşqunu boynuma keçər. (**quşqun**: palanın yəhərin heyvanın quyuğunu altına keçirilən qayış).

mən qurdam alaram, mən çobanam vermərəm.

mən yedim allah artırsın, süfrəni açan qaldırsın.

mənki yemirəm, hər kimə saxlayırsız azdır.

məramından dönər, inamından dönməz.

mərtlə gəzki bafalı olur, nakəsə yoldaş olan xar olur.

meydansız at sürülməz, sınaqsız ər bilinməz.

min bilsən, bir bilənlə danış.

min dərə basın bir sərə kəsər . (sərə: yal).

min işçi, bir başçı.

min qapıda duz dadan, bir qapıda durmaz.

min qapıdan uman bir qapıdan doymaz.

min qoyunu bir ağız sürər.

minədiin yaxşı atsa, uzun yolu yaxın de.

namus gedər dönməz geri, yoxdur onun bəlli yeri.

nə ağız yandıran aşdı, nə baş sindıran daşdı.

nə biçinini biçiri, nə ayranını içiri.

nə dahı çox qarlar, genə yaya qalmaz.

nə dil bilsin nə dodaq.

nə duzlu ol atıl, nə duzsuz ol satıl, nə sərt ol asıl, nə yavaş ol basıl.

nə gələnə üz göstər, nə gedənə daban.

nə gələni al, nə gedəni qoğ.

nə işim işdi, nə əlim boşdu.

nə işim işdi, nə əlim boşdu.

nə işim işdi, nə əlim boşdu.

nə iyi var nə səsi.

nə izi var nə tozu.

nə köçən eldəndi, nə qonan obadan.

nə kor bazara varsın, nə bazar korsuz qalsın.

nə kor bazara varsın, nədə bazar korsuz qalsın.

nə ölü görsə ağlar, nə düyünə gedsə oynar.

nə ölüyə hay verir, nə diriyə pay.

nə özündədir nə sözündə.

nə toy gecəsi gəlin evdə qalır, nə yas gecəsi ölü yerdə.

nə toyun gördün, nə yasın dosluğun nə babətdə.

nə tüfəngə çaxmaqdır, nə dövülə toxmaq.

nə ucu var nə bucağı.

nə varlıya verəcəyim, nə yoxsuldan alacağım.

necə manduz ərsə, əş yaxçı, necə əğri yol olsa, yol yaxçı. (**manduz**: qanmaz).

nənə vursa ağırlıtmaz.

nərdivan ayaq ayaq çıxılır.

neylirəm boyu gözəli. istərəm xuyu gözəli.

o yerki ot vermir (çixmir), əkin tutmaz.

oba itsiz qalsa doğuz təpəyə çıxar.

oba köçüb yurdu qalıb.

ocağı od, bulağı su yaşadar.

ocaq çökmüş, odu sönmüş, külü savmış. nərsə gözləri (kimi) qalmış.

ocaq içindən tutuşar.

ocaq közsüz, gəlin sözsüz olmaz.

ocaqdan çıxsa bucaqdan çıxmaz (simitən biri).

ocaqdan gedsədə qucaqdan gedməz.(çox sırtlı, üzlү nərsədir).

od desə ağız küyməz. (od deməklə ağız yanmaz).

od hər yerə düşsə özünə yer açar.

öd keçər yalınqu bilməz, yalınqu oğlu (**yalınqu** oğlu : adam oğlu) benqu qalmaz. (**yalınqu**: adam).

od odu söndürənməz.

od qalar köz olar, qız qalar söz olar.

odla su arasında qalmaq.

odu söndürüb külüylə oynuyur.

odun imanı sudadir.

ödünc, döyünc quramın iki gözü. (**quramın**: devlətin). (**ödünc**: mucazad) .(**ötünc**: mukafat).

öfgəylə duran, itgiylə oturar. (**itgiylə**: ziyanla).

oğlan anlar, kişi yaşar. (**yaşar**: başdan keçirər).

oğlun oldu geyin, qızın oldu soyun. (oğlan gətirər, qız lütlər).

oğluvu yaşıda (kiçikkən) öğrət, arvadın başda öğrət .

öğrənməklə bir iş bitir, biri başlır.

oğraşər qulağ bir səsə, göz bir üzə, ağız bir dada.

oğru ev olmaz, ev yiyesin yaşamdan elə.

oğru oğrudan gizlənər.

oğru oğrunu tez tapar.

oğru oğryaya yoldaşdı.

oğru oğurluğu tez bilər.

oğru özgənin malın yeyər, özünün arın (namus) .

oğru varkən doğru.

oğrudan qalan falçıya buyruq (qismət).

oğrunun istəyi nədir, qaranğu gecə.

oğryaya qabbaca olmaz.

oğul bala sincısı. (**sincisi**: öğretməni).

oğul evə arxa, qız yaraşıq (dır).

oğul gözsüz qalan, başlı başına gedər.

oğul kor günün işığıdır.

oğul xırdası, noğul xırdası.

ögün (ötün. zaman) keçər söz qalar.

ögün ötər, unudur sevən sevəni. (**ögün**: zaman).

oğurlayıñ yükülən, açqara doğar. (**yükülən**: hamilə olan).

oğurluluq bir əkməkdən, qəhbəlik bir öpməkdən.

öküz öldü ortaq ayrıldı. (**ortaq**: şərakət).

öküz şuxumda bəllənər.

öküz tay olsa, iş kor olar (korlanar).

öküzdən süt çıxmaz, dəlidən öğüd.

öküzə gücü yetməyən arabanın oxuna dövər.

öküzə ovhə desən, götürülənir.

öküzlüyü gön borc ver. .

öküzlüyü gön borc verərlər.

öküzün gücü yuxuşda bilinər.

olacaqla ölçəyə çarə yox.

olacaqla ölçəyə yol yox.

olani xoş görən umduğun yeyər.

olar yazaram, olmaz pozaram.

ölçməmiş biçmə.

oldu olacaq, qırıldı nacaq.

öləcək dovşan çomağa qarşı gəlir.

öləcək qarqa, qırılmış dala qonar.(öləcək: əcəl).

ölən darını qoyub, canı götürər.

ölən inək sütlü olur.

ölən sığır sütlü, ölən qadın qutlu (qutlu: xoşbəx).

öləni boşla, gələni xoşla.

öləni tanrı yaratmaz, qırılmazı çanaxçı.

olmaz olmaz demə, olmaz olmaz.

ölməkvardı, dönmək yox.

ölməkdə incimək yoxdu, yaşamaqda incimək çoxdu.

ölməkdə incimək yoxdur, yaşamda incimək çoxdur.

ölmüş atın nalı sökülər, dilsiz elin başı.

olsayla bulsayı əkmışlər, heç nə bitməmiş.

ölü götürü ballı, ölmüş eşşək nallı olur,kəl olur sırmə saçlı, kor olur badam gözlu olur.

ölü inək sütlü olur, ölü götürü ballı.

ölük gözdə yaş olmaz, xoca evində aş olmaz.

ölük üzü soğuq.

ölüm atı yorqa. (tez yayırlar).

ölüm düşsə amansız.

ölüm qaşla göz arası.

ölüm solur dodağdan, dəm almağa könül yok, çəkib gedsəm, yerli düşər unutsam.

ölünü dirildinca, diridə can qalmaz.

ölürsə yer bəğənsin, qalırsa el bəğənsin.

ölüyü çox qurtdalasan ya osurur, ya sıçar.

ömür bir iğnədi sapı çox güdə.

ömür bir iğnədir, sapı çox güdə.

ömür bir iğnədir, sapı güdə.

ön ayaq izin, ard ayaq pozar.

ön ayaq izin, dal ayaq pozar.

onmazın oxu qıya gedər. (**qıya**: yan).

onun qanı bizdən al (bizdən qara).

önünə gələni qapar, ardına gələni təpər.

orağı kürək çığı, kürəyi oraq çığı al.

ordun varsa yurdun var.

ortaq çox olunca itgi az olur.

ortaq çox olunca itgi azalır.

ortaq ərdən, artuq almaz. (ər şərikindən artuq almaz).

ortaq öküzdən bizov yeğdi.

örtgün **təpmək** (dögəmək), sundulac işi deyil. (**örtgün**: xərmən). (**sundulac**: sərçə. serçə).

ot çöp ağruqa əmdir (imdir: davadır).

ot kökü üsdə bitər. (köksüz bitgi ayaq tutub yeriməz).

ot olursa at ölməz.

öt ötər (keçər) kişi doymaz, yanqu ölər bənqu qalmaz. (**öt**: çağ. zaman). (**yanqu**: adam) (**bənqu** : ölməz. əbədi).

ötən utansa ötməz, oğru utansa edməz.

ötənlərlə ötməgör, diriklərlə oturqlı. (**ötənəgör**: qosulub köçmə, keçmə).(**diriklərlə**: dirilərlə. yaşayınlarla).(**oturqlı**: otur dur).(ötüb köçənlərlə, keçənlərlə sarışma, ülfət tutma, yaşamda, dirilərlə ötüş, otur). .

ötnəmədən biçmədi. (**ötnəmək**:əkmək).

otumağın başarmır, danışmasın nə bilir.

otura otura aşığıın, gəzə gəzə culfanın evi yixılar. (**culfanın**: toxucunun).

oturma! yol eri yolda gərək.

ötürük sözün sınırı yok (**ötürük**: yalan).

ötüşmədən barış olmaz, öcəşmədən yarış olmaz.

ov nisgili alınca, can nisgili verincə.

ov tapanmıyan atından, vuramıyan oxundan küsər.

ovçu neçə al bilsə, ayı onça yol bilir.

ovçu ovun izini gözlər.

ovhə desən öküz götürürlənər.

ovuc içdə qıl olmaz.

övülən qız düğündə osurur.

ox düz olar, yay əğri.

ox yaydan, söz ağızdan(çıxdı).

oxu atıb yayı gizlədən, balıq tutan, suyu kirlədən.

oxun gedər əlindən bir gün, yasılar yayın sənində.

oyat ölüməndən bətər (yaman) (**oyat**: utanma).

oylamaz deyən, ağrımaz ölürlər.

oynağan yorulmaz, yorulmasa oturmaz.

oynaq desəndə, oylab (düşünüb) de.

oynasdan gəlib ər başı yarır.

öz agambar öz nökərim.

öz əlim öz yəxəm (dir) .

öz əlimdi öz yaxam.

öz goruna tikan əkir (öz gorun qazır).

öz gözünə tikən əkmək.

öz kölgəsindən uzağı görmür.

öz osduraqına təpik atan, özgə poxuna batar.

öz pişiyin arslan görən, özgə arslanın pişik görər.

öz sözüvü harda eşitdin, öz sözüvü deyilən yerdə.

öz tarazından, **daş** götürmə.

öz yaşından iləri danışma.

özgə ağızına baxan ac qalar.

özgə atına minən tez yayalar (**yayalar**: düşər. piyada olar).

özgə atına minənin bir qıcı yerdə gərək. (özgə atına minən bir qıcıñ eğri tutar).

özgə bizovun çatısı (sicimi. Ipi) əldə qalar.

özgə gözlə qız alma.

özgə gününə gülən, öz gününə ağlar.

özgə ipiylən quyuya düşən ya quyuda qalır, ya quyuya düşər.

özgə oğul, yad atanı istəməz.

özgə qasığıyla qarın doymaz, özgə çarığıyla yol alınmaz.

özgə yurdı gül suvat (suvar), öz yurdumda kol tikən.

özgənin qırqısı var, bizimdə qarqamız.

özgənin yaxşısından, öz pisimiz yaxşıındır.

özgəyə yamanlıq diləmə, kəndivə iyilk dilə.

özgüyə gülmə qıl zinhar, sənədə gülənlər olar.

özqə gözü yaxçı görür.

özü biçir, özü tikir.

özü kiçkən, sözü üykən. (**kiçkən**: kiçik).(**üykən**: böyük).

özü üçün yatır, özgəyə yuxu görür.

özüm yedim yox oldu, özgə yedi çok oldu.

özün ağlayınca, qoy uşağın ağlasın.

özün qazan özün ye.

özündən qaçan, tusdaq düşər.

özünə iğnə, özgəyə təbənə. (təpənə).

özüvə sevməyəni, özgəyə sevmə.

özüvü süt bilsən, dosduvu qaymaq bil.

palçıqdan toz çıxmaz.

palçıqdan toz çıxmaz.

palçıqdan toz çıxmaz.

pambığı yeldə atılıb.

para gedəndə yüz ayaqlı, gələndə iki ayaqlı olur.

paran çoxsa yük olmaz, əğri bitən düz olmaz.

paranın üzü açıqdır.

paranın yüz ayağı var.

parası əziz olan, özü özü alçaq düşər.

pay bölənə qalmaz.

pay dolu gələr dolu gedər.

pay paylayan, payından olar.

piçaq nətək itiksə, öz sapın yonmaz.

piçaq piçaga sap yonar.

piçaq sümüyə, xış kötüyə dayanıb.

piçaq yarar, iz qoyar, dil yarası köz qoyar.

pis olmasa yaxşı dəğər bulanmaz.

pis pisi tapar su çuxuru.

pis yaxçıya uyğunmaz, yaxçı pisə uyğunar. (**uyğunmaq**: uymaq).

pisdən üzüş, yaxçıya giriş.

pisi öğmə, düzü doğmə, pisi sevmə, düzü söymə.

pişik bəsləməz, siçan bəslər.

pişik buguna, tülkü quyruğuna övünər. (**övünər**: sevinər. baxar kef elər).

pişik ətə dəğişməz., deyər özgə malı yaraşmaz. (**dəğişmək**: çatmaq).

pişik olmayanda, siçanlar ova çıxar.

pişik yerə öğrənər, it yanquya (adama).

pişiyi duvara qısnasan, qayıdar üzüvə.

pişiyin dərdi iti öldürməz.

poxu qurdaladıqcan iyi artar.

poxuva görə bostan ək.

pul danışanda evrən (dünya) susar.

pul danışanda gerçək susar.

pul kəsəni qılıc kəsməz.

pul kəsəni qılinc kəsməz.

pul verən boranı yeyər, pul verirən buranı .

pulluya bəli deyərlər, pulsuza dəli.

pulluya bəli deyərlər, yoxsula dəli.

pulluya bəli, pulsuza dəli diyərlər.

pulu ver pula, vermə kal kula.

pulu yox oğru apara, inmi yox şeytan apara.

pulu yoxun yoxsulluq, bəyin toxluq dərdi var.

pulun çoxu yük olmaz, əğri bitən düz olmaz.

pulun oldu on, özüvə tik don, pulun oldu əlli, adın oldu bəlli (adın devlətlilər cərgəsinə keçər),
pulun oldu yüz, gir içində üz, pulun oldu min, köhər at min . .

pulun varsa dinclik, dilin varsa elçilik.

qabağım qavurqa qavurur, dalım saman savurur.

qaçan qızın buxası kiçik olur.

qaçmaqda ərlikdi, qoğmaqda.

qada (bəla) atlı gələr, yaya gedər.

qada (bəla) çorluya dəgər.

qadın erkəyin aşı, evin günəşti.

qadın evi, ev edər.

qadının fəndi, erkəyi yendi.

qalaylı paxır (mis) küflənməz.

qalın dodaq incə söz.

qalının tozu, yamanın sözü bitməz.

qan çıxməqla can çıxmaz.

qanan ilə daş daşı, qanmaz ilə yemə aşı.

qanı qan yumaz.

qanlısı qan tutar.

qapı həlqəsiz, dəniz dalqasız.

qapı öz dabanı üsdə dolanar.

qapı öz dabanına dolanar.

qapılan qapanın, tapılan tapanın. .

qapını gen götürür, dəvəsin ondan dilə.

qapını qırsan odun çoxalar.

qar susuzluq qandırmaz, qavurqa qarın doyurmaz.

qar susuzu qan qandırmaz, qoğurqa qarın doyurmaz.

qar suyu qandırmaz.

qara (qəhbə) elin, qara dili var, dil yoxdusa elin nəyi var.

qara doğmuşa qara oğluna, sabin neyləsin, çuğun neyləsin .

qara keçə ağ olmaz, əski düşman dos olmaz.

qara qazan könül versən ağarar.

qara yel, quru yel.

qara yerin dərkin (dəğərin. qədrin) əkinçi bilər, qarayolun dərkin, yolağçı.

qaradan ötə boyağı olmaz.

qaraquşa ox öz yələyindən dəyər.

qarı dəvə köşək verməz.

qarnı ac doyar, gözü ac doymaz.

qarnı açığan qazana baxar.

qarnım tox, nökərim yox.

qarqanın ötüşü özünə xoş gəlir.

qarrınpa qazanın altına yox, üstünə baxar.

qartal yuvasın gəzər, at sürüsün.

qaşın qavran, iyi davranış. (**qavranmaq**: talaşlanmaq çabamaq).

qaşıqla verir, sapiyla göz oyur.

qaşıqla yiğib, çəmçəylə dağıdır.

qaşları qara gözləri göy, acığın gəlir dur məni döy.

qatır doğanda, qum güllələndə.

qatır əliylə ayaqdan, adam diliylə başdan qadiya (bəliyə) uğrar.

qatıra dedilər atan kimdi, dedi dayım atdır.

qatıra dedilər kimin oğlusən, dedi, dayım atdır.

qatıra sordular, atan kimdir, demiş, dayım atdır.

qatırdan soruştular atan kimdir dedi anam atdır.

qattanı gör kəndi çap. (**qattanı**: kovxanı, kədxudanı).

qatun almağa götür gərək, bir poncalıq ət gərəkş :(**poncalıq**: iki yüz əlli girəm).

qaya dağa arxalanar.

qayaların çörəyi dizi üstə olar. (**qayərin**: namərdin).

qaynayan qazan qapaq tutmaz.

qazan dəlik tas dəlik, biridə gəldi üstəlik.

qazan gillənib qapağın tapar.

qazan olmasa kömçədən küsmə.

qazanın ağızı örtülü qaynar . (**örtülü**: qapalı).

qəbir qazan bir olur, basdırın min.

qəlbircə evi olanın, gözləircə dərdi var.

qələm yazanı kağız udar.

qələmin gücü qılınçın ucu.

qəm qəmi, çor çoru gətirir.

qəribin boynu uzun, dili qıssa.

qəribin boynu uzun, dili qıssa.

qıfin gen başından girən, dar başından çıxar.

qıl könüllü dərtlərsa çözülər. (qıl könüllü : nazik ürəkli).

qıl qılının üstünə, qıllı dodağın üstünə, on savaşdın dalaşdın, bir barışdın küsdü nə. (**bug**.
bıyıq).

qılavuz olmaz börüyü, yemidir hər nə çıxsa üzünə .

qırığına güvənən ərsiz qalar. (**qırığına**: oynasına).

qırx evin pişiyidi, qırx qapının iti. (qırx dərədən su gətirir). .

qırx il qıran olmuş,ölcəyi yetən ölmüş. .

qırx ilə təkin, cıgay bəy düzlənür (**düzlənür**: birləşir) . -qırx iləcan, cıgay bəy **düzlənür**.

qırx oğru bir çiplağı soyamaz.

qırxin qırıb, birin tapar.

qırxında, çalmaq öğrənən, gorunda çalar. genclikdə, qız seçənmiyən, dulunu alar! (qırx
yaşında, çalmaq öğrənən, gorunda çalar. genclikdə, qız seçənmiyən,
dulunu alar!). .

qırxlıdlar pişələr çox var hələ.

qırxlısan pişməyivə çox var hələ.

qıṣ kişi savı (adı. şöhrəti) , yörükli olmaz: qıṣ kişi say yoruqlu olmaz (pəxil, qıtmır, adlı keçəli .(nifuzlu, e'tibarlı) olmaz. bunu pəxil kişiyə əl açıqlığı öğüt vermə üçün söylənir).

qışa dedilər -harda qışladun, deyər –yoxsulların canında.

qışda bütün qar düşər, yazı bitik çiçək önüşər. (**bitik**: bitgi. göy).

qışda isdiyə, yayda sərinə.

qışın ocaq başı, yayın dağ başı.

qışın qarı, yayın barı.

qışız qarlı, yazız barlı.(alqış).

qısqancılıq bir olumdur, olay yox. qısqancılıq seçilmir!!.

qısqanlıq (cicik) sevginin bir biçimidir.

qısqı güclü olanda, oğru bacadan qaçar.(**qısqı**: mahasirə. təhrim).

qıssa yaşam, böyük sevinc.

qıtlıq gəldi başıma, işim düşdü darlığı, .

qıtlıq satıcı, bolluğa alıcı.

qıtlıq tanışlığı unutdurur. (**qıtlıq**: acliq. qəhətlik).

qıyqaç qaşın, qıyqaç yolu var.

qız ərə gedər xatunlansın, gedməzki qatırlansın.

qız evində düyü süzülür, oğlan evində dodaq bükülür.

qız osdurar, ana basdırar.

qızıl (tovlu. qızqın) dəmir dögülmüş, qara (bayağı, soyuq) dəmir dögəlməz.

qızıl açanı qılınc açmaz.

qızıl haçar qapılar açar.

qızıl körükde, ər korluqda bəllənər.

qızıl vardı bir sözdür, qazib tapmaq min sözdür.

qızılın dəğəri qıtlığındandır.

qızın kötüsü olmaz, gəlinin yamanı olma.

qoca olsunda cücə olsun.

qoca qırqı siçançı, qoca bağban, yalancı olur.

qocadan demək, gəncdən kömək.

qocalıq biliyi, gənclik biləyi.

qocalıq gəldi gedməz, gənclik gədi gəlməz.

qocalıq gəldi gedməzdir, gənclik getdi gəlməzdir.

qocalmadan çox yaşamaq olanmaz.

qocanın biliyi, gəncin biləyi.

qocanın canı dadlı olur.

qocaya yemək, gəncə yedirtmək.

qoduqlu eşək kərvana gesməz.

qonağada qurban olum, gəldiyi yollarada.

qonağı xan olanın, saxlatında (ambarında) arpa qalmaz.

qonaq doymadım deməz.

qonaq gəlsə qapı açıq, gedsə yolu.

qonaq nəfəs kimidir, girib çıxmasa xəfələr.

qonaq qonağı götürməz, qonaqcı heç birin.

qonaq qonağı qısqanar, ev isi hər ikisin (isi: yiyeş).

qonaq qonaqdan yamanı gələr, ev yiyeş ikişindəndə.

qonaq sevənin saçağı (süfrəsi. surfası) boş olmaz.

qonaq yesə çoxalar, özüm yesəm yoxalar.

qonaqası çox olanın saçağı tingələrdə açılar. {qonaqa (qonaq +ağa)} (saçağı: süfrəsi) .(tingə: küçə).

qoncaq (mənzil) uzaq, eşşək çolaq.

qonduq yurdun dəğəri, köctük yurtda bəllənir.

qonşu aşı dadlı olar.

qonşu aşı dadlı olar.

qonşu çörəyi qonşuya bocdür.

qonşu darısı iri olar.

qonşu qızının topuğu qılılı olur. (qonşudan kız alma).

qonşu yağıyla çirağ yanmaz, qonşu payıyla qarın doymaz.

qonşuda quzu, qonşuya belə qoç gəlir.

qonşunu gözlüyən şamsız qalar, oynasın gözlüyən ərsiz.

qonşuya gül yağışın, iyi mənə gəlsin.

qorx payızdan qabağında qış gəlir, qorxma qışdan, qabağında yaz gəlir.

qorxan çörəksiz qalar.

qorxaq it gilifdə yatar.

qorxaq min ölüür, batur bir. (**batur**: igid).

qorxaqa qoç, qorxmaza quş görünür.

qorxma qışdan, qabağıca yaz gəlir, qorx güzdən, qabağıca qış gəlir.

qorxmayanlar sakılmaz. (qorxusu olmayana sakınış, ehtiyat yokdur) .

qovu ər quyuya girsə, yel alır. (**qovu**: uğursuz).

qovu ər quyuya girsə, yel alır. (**qovu**: uğursuz).

qoxuq ətə buz neyləsin, utanmaza söz neyləsin.

qoyun güdən qurdu görər.

qoyunun tozu qurd gözünə sürmədir.

qudurqan sonda öz basın yeyər.

qudurqan yükürər öz kölgəsinə.

quduş qoyun süt verməz, quduş atın yük almaz. quduş: quduruş, qızma, cütləşmə devri. .

qul tay işləmək, bəy tay yaşamaq.

qulağı açan dil olur, dilsiz qulaq kar olur.

qulaq duysa, qol çalışsa, baş işləsə, diş dişlər.

qural işlər əl övünər (**övünər**: maxtanar, paxtanar, sevinər).

quraq qaşıq ağıza yaramaz, quru söz qulağa yaxışmaz.

qurd ağıla girər, quzqun toy tutar.

qurd dedi, qulağı çıxdı.

qurd görmüş öküz kimi, daldağ axdarır .(daldağ: hamı).

qurd özüçün işlər, it çobançün.

qurd qonşusun yeməz.

qurd quylar, tülkü açar.

qurd ulur birbirin bulur.

qurdla qoyun yürür.

qurdu görmək qutlu, görməmək lap qutlu.

qurdun kim olduğun, qoyundan sor.

qurqusuz (çərçuvəsiz) oyun qırar boyun.

qursağı gen olanın, çörəgi dar olar.

qursağı gendə çörək qalmaz.

qurtqa (qart. qoca qarı. qoca) büzük (oynamaq) bilməz, yerim dar deyər.

quru yanında yaşda yanar.

quru yaş tökmək. (yalanlan ağlamaq).

qurumuş ağaçda kölgə nə gəzir .

quruya qurd düşməz.

quruyan ağaç əğilməz, çürümüş dəri geyilməz.

qus dənə yiğisar.

qus qanadla, ər atla. (qus qanadıñğ ər atıñğ) (**divan**).

qus qanatla, ər atla.(uçar).

qus qanatsız, ər atsız.

quş qanatsız, türk atsız (olmaz).

quş qanatsız, türk atsız.

quş uçmaz, karvan keçməz.

quşla dəvə avlanmaz.

quşqun olub quyruğa keçincə, yügən ol ağıza keç.

qutla qoyun, qılıcلا oyun olmaz.

qutlu (xoşbəxd) yatar, bəxdi yatmaz.

qutsuz (bəxsız) quşun yuvası, doğan yanında olur.

qutsuz elin qutsuz dili var, dil yoxdusa elin kimi var.

qutsuz quyuğa girsə qum yağar. (**qutsuz**: baxsız).

qutsuzun əli aşa, başı daşa.

quzda qar əksiməz (azalmaz), qoyda yağ. (**quzda**: quzeydə).

quzda **qar** əksiməz, qoyda yağ. (**quzda**: quzeydə). (əksiməz: azalmaz) (qoyda: qoyunda).

saçağı (süfrəni) yuxarıdan sərərlər, aşağıdan yıgarlar.

saçağı (süfrəni) baş ayağı olmaz.

saçağı (süfrənin) başı, ayağı yok.

sağ armud sapdan düşməz.

sağ başa saqqız salma.

sağlıq isdəsən çox yemə, sayqı isdəsən çox demə.

sağlıq ivəklilik götürməz. (**ivəklilik**: əcələ).

sakldan ön bug viridi, dişdən ön dodaq varidi.

şam başdan yanar, kişi başdan ayaqlanar.

saman alda su calayır (gizli iş yerdmək).

sandığı açanımda var, ağızıma sıçanımda var (evdə bir qızım bir oğlanımda (ərkək) var).

sapda durmaz balta.

şapqası dar gələn, başım böyük sanır.

sapsız balta suya batar.

saralıb yaşaqdansa, qızarıb ölmək yeğ .

sarı yağla yağlayır, sarımsaqla dağlayır.

sarımsaqdan aş (hər çəşit yemək) olmaz, ögeydən qardaş.

satan satar aldanar, alan alar varlanar.

satmadan verən, sandığın almaz.

savaşda ağac ardıca dəğər. (**ardıç**: aralayıçı.ortancı. davər).

savaşlı yer, bolluqdan (bərəkətdən), yad qalır.

saxla günü gələr günü.

saxla günü gəli günü.

saxlanmadan (kontrolsuz. qorxmadan) söləyən ağrıtmazdan ölüür.

saxsı qab ulaş (yamaq) götürməz.

sayılı gün tez geçər, sayılı pul tez uçar.

saylaqan qız daza gedər. (**saylaqan**: poz verən).

segilivə çataydın, dincə dincə yatardın. (**dincə dincə**: rahat rahat).

şələni (yükün) elə bağlı, gücün çatsın.

sellər oynar, yaruxlar bitər.

sən duza gedəndə, mən duzdan gəlirdim.

sən qoçaq oğlan ol, qaranlıq gecələr çoxdur.

səndə bir saqqal dəbərt. (səndə bir nərsə de).

sənin üzün dəvənin dizi.

sənin üzün, dəvənin dizi (dəvənin dizi: dəvənin ən qat yeri).

sənin üzün, dəvənin dizi.

səninki gücün çoxdur sözün üsdə söz yoxdur.

səpdiyin biçilir, əkdiyin tikilir.

səpən gülüşü, biçənə qalmaz.

şərakət ortaq.-öküz öldü **ortaq** ayrıldı.

sərçə qazan doldurmaz, qaz gərək.

sərçə səmirsədə, batman olmaz.

sərçə yağış yağısa, balasın, dolu yağısa öz başın qoruyur.

sevda geçər yalan olur, sonra soxar yılan olur.

sevdiklərin ərşiməsə əlivə, əlindəkin sevgilən.

sevən sevdiyin çağrarı.

sevənin gözü kor.

sevgi işığı, kor gözdən könlə dalar.

sevgi od deyil, qat qat ondan yaman.

sevginin gözü tutulu. (**tutulu**: pərdəli).

sevgisiz (eşqsız) can gövdəsi cansız durur.

siçan bir gözü deşikdə.

siçan çıxdığı dəliyi bilir.

siçan geçər yol olur.

siçan keçər yol olur.

şimşək çaxmadan gök gurlamaz.

sınıq baş, tanıq (şahid) götürməz.

sınıq baş, tanıq götürməz.

sınıq əl boyundan asılır.

sır açandan el qaçar.

siy görməyən siy bilməz. (siy : hörmət).

sizin evdə yeyək, bizimkində oynayaq.

soğan yemədim içim neçün göynür.

soğanın acısını yiye bilməz doğrayan bilir.

soran yanlışmış.

sorayan yetər, sormayan itər.

sormazki bilsin, sorsa bilirdi, bilmezki sorsun, bilse sorardı.

soxur (kor) öküz özü barır ətçiyə.

soydur çəkər, qoydu keçər. (qoy: adət. xuy).

söyləmeyən ağız, söyləyən ağızı yorar.

söyləsən el bəyənsin, yürüsən yol bəyənsin.

söyləyəndən dinləyən bilgin gərək.

söyləyənə yox, sölədənə bax.

soyuq başın aşı, quyuqda olur, suyuqda olur.

soyuq dəmir doğğülməz.

söz ayağı iti olur.

söz az yerdə iş çox olar.

söz bir olsa, gücü kərən sindırar. (**kərən**: yapılarda yükçü dirək).

söz bir qulaq iki, burdan al, ordan sal.

söz damalı olur. (çəkdikcə uzanar).

söz damarlı, çəkdikcə uzanar.

söz danış, söz eşid.

söz dediyin dəmirdi, döğdükcə uzanar.

söz deyən azdır, söz çegniyən çox.

söz deyənin qınında, deyən sözün qınında.(söz içindəkən sənin əsirin, dedikdən sonra sən onun
əsiri).

söz deyildi ox atıldı qaymaz.

söz deyildi, alınmaz, ox atıldı, qayıtmaz.

söz söz açar, sözdə ovuc.

söz sözdən, us usdan ötgündür.

söz sözün dayağıdır.

söz sözün güzgüsider.

söz torbayə girməz.

söz var ev içində, söz var el içində.

söz var iş bitirir, söz var baş itirir.

söz var söz var, birini demək çətin, birini dinləmək.

söz yerində, yük yerdə gərək.

söz yiyəsinin dusdağıdır, yiyəsi sözün.

sözdə dediyin yaxçıda olur, yadlıda (pisdə) olur.

sözdən söz çıxar.

sözlə biz, torbaya girməz.

sözlə pilov pişsə, dağdək yağı məndən olsun.

sözlü kişi yaxçıda olur, yatlıda (pisdə) olur.

sözsüz ev olmaz, çalqısız toy.

sözü dari üsdə qoyur.

sözü de anlayana.

sözü ver alana, alıb cibinə salana, cibi dəlik olmayana.

sözün atdımı iti olar.

sözün yalanında, yanlışda olar.

sözünü bil, pişir, ağızında dər, devşir.

su altda gömüşən başında yıgar. (**gömüşən**: quylayan).

su çuxura yığışar.

su daşı quma döndərər, arvad əri muma.

su gətirən deyildin, gilifləri yaşartdin. (**gilifləri**: duvarı deşib su yolu açmaq).

su soyuq olar, quru quraq.

su suyu tapar, suda çuxuru.

su uğruynan gedən, dənizə uğrar. (**uğruynan**: dalışınan).

su verməzə süt ver.

suç yiyəsiz oli.

sucan ömrün olsun.

suda bitən, suda yetər.

suda boğulan, saman çöpündən yapışar.

suda yol tapan, qumda su tapar.

südlə girən canla çıxar.

sürü topalsız olmaz.

sürünün axsağı irəli düşər.

susmaq tanımaq deməkdir.

susuz ağaç bar verməz.

süt ilə gələn sümüklə gedər.

süt ilə girən sümüklə çıxar.

sütlə götürüb, toprağda itər.

sütlü qoyun sürüdən ayrılmaz.

şuxluq . mirt. -qurd qarıyında itə əyləncə olu.

suya batan kötüyədə əl atar, köpüyədə.

suya götürür susuz gətirir.

suyun boluna, qəmiş qoyan çox olar.

suyun çağlaması, adamın söyləməsi.

suyun çağlamayani, yanqunun (adamin) söyləmiyəni.

suyun şırıltısına bax (gör işələr hara çatacaq).

tan yeri ağarınca oğrunun gözü qararır.

tansız türk olmaz, başsız börk. (**tansız**: dənqsız. insafsız).

tanrı yardım edsə quluna, hər iş girər yoluna.

tanrılarının varı yox verə birinə, birindən alar verir obirinə.

tapda dəmiri tanı, qacdır atıvi.

tapda dəmiri tanı, qacıt atını.

tarı ona verdiyi payı ala bilmir.

tarı qatda (yanında) bir nə azdır nə min çox.

tarı yamanın yolun kəssin.

tarını baş ucunda gör. (**ucunda**: üstündə).

tarlada izin olsun, xərməndə yüzün.

tarlaya saban, sürüyə çoban.

tat ata mindi, tarısın dandı.

tatı gözünden vur, tikəni kökündən.

tatsız türk olmaz, başsız börk olma. (qonşusuz türk olmaz).

tək ağaç yandırsanda yanmamış, tək kərpiçdən duvar deyə olmamış.

tək əl düğün salamaz.

təkyə tikilməmiş gözsüz qapını aldı.

tələsik gedən ölümə geder.

təpərlinin ürəyi qaynar, təpərsizin ürəyi oyaynar.

təpərsizin dilin al, dilin verdi gözün al. (**təpərsizin**: qeyrətsiz).

tez duran çox görər, gec yatan çox eşidər.

tez ələ gələn, tez ayağa gələr.

təzək yiğan əllər, ipək gördü dolaşdı.

tikə dosdu küsəyən oli.

tikə qarın doyurmaz, aranı sazlar.

tikə tikəyə köməkdir.

tikən batan yeridən çıxar.

tikən ititməklə itilməz.

tikən kimi sancar gülü, yılan kimi dostu soxar. .

tiz gedən tez yorulur.

topalla gəzən axsama öğrənir.

topalla gəzən axsamağı öğrədər.

topalla gəzən, axsamağı öyrənər.

torpaq səndən uc qalsın.

tox ikən yemək yeyən, sinin dişiyələ qazır.

toxu ağırlamaq güc olur.

toxun acdan nə ətəri (**ətəri**: xəbəri).

toy gecəsi gəlin evdə qalmaz.

toya gedsən, doyub bar.

toyuq gedər poxu qalar.

toyuq gəzər poxuyla.

tüfəyin dolusu özgəni qorxudar, boşu atanı.

tükün gəlişi, tatın gedisi. .

tükün tüdüdür çıxsın (tapılsın) (**tüdüdürmək**: düdlətmək. yandırıb qüssülətmək).

tulanbarda lalə bitib.

tulkü ölümü arslan ağlatmaz.

tulkü tütünü salmaq. (tükü yuvasından çıxarm üçün yuvası ağızında tütü salmaq).

tumançağın yuxusuna beş arşın bez gələr.

tumansız dizi yırtığa gülər.

türk arxadan vurulmaz.

türk çəriyi arkasından vurulmaz.

türk gedən yerə bolluq gedər.

türk kötəyi görməmiş.

türk türkü vurar, arada tat aparar.

türkəm qaçanı qovmaram, qovandan qaçmaram.

türkün sözü, dəmir kərtiği . (**kərtiq**: oyuq).

turş əlçədir, görənin ağızı sulanır, yeyənin dişi qamaşır.

tüstüsü var, odu yox. (bilməcə) (qayğı). .

tutalım var aracın, işlədə bilmək gərəkir.

tutasan gen yada dar bu keçəcaq, kefi olsun o kəsinki veriri ən boyuna.

tutulmadıq oğru, qamıdan doğru.

tutulmayan oğru, xan bəydən doğru.

tütün (tüsdü) kündədən qalxar.

tuxum at, tuxum götür.

üç əlli yay bəlli.

uçar uçar yerinə düşər.

uçmaqdan umusu yox, tamudan qorxusu yox.

üçü bir saç ayaq.

ucuz satan tez satar.

ügeyə edmə özündə bulursun, gəline edmə qızında bulursun.

uğur dilə qonşuna, uğur çıxsın qarşına.

uğur dilə qonşuva uğur gələ başuva.

ula olsa yol azmaz, bilik olsa söz yazmaz . (**ulam**: yol imləri, əlamətləriylə). (**yazmaz**: münhərif olmaz).

ula olsa, yol azmaz, bilik olsa, söz caymaz. (**ula**: yol əlaməti). (**bilik olsa**: savad olsa).

ulam ulam gedən barına çatdı. (**ulam ulam**: yol imləri, əlamətləri). (**barına**: məqsədə) .

ulduzu suya düşmüş. (ulduzu yatmış, sönmüş).

uluğni uluqlasa qut bolur (**uluğni uluqlasa**: böyüyü əzizləsə).

uma gəlsə qut gəlir (**uma**: qonaq). qonaq gəlişi uğur gətirir.

uma uma dönər mumə.

umac burdan ye, ordan ac.

umac burdan ye, ordan ac.

umac özün aş bilər, qarqa özün quş bilər.

umatlıq var sonsuza durur. (**umatlıq**; **umaylıq**. xoşbaxlıq).

umduğun güdməyən, bulduğun xoşlar.

ümid (arvad, at, bağ) həmişə yiyəsini taza istər.

umidsız gələcəkdən küsər.

umidsızın gələcəcəyi olmaz.

umud ilə keçinən acliqda olər.

ümüdlə keçinən, acliqda ölürlər.

ümüdü üzük, könlü pozuq.

un kəpəksiz olmaz.

ürək sevsə, əl gedər.

ürkək at, qorxaq iyid.

urqunçuluq açar yol. (**urqunçuluq**: cəhd edərgənlik).

urqunqılın, urqunqılın, urqunqıl. (cəhd ed, cəhd ed, cəhd ed).

us (ağıl)başda, qızıl daşda.

us başdan, qızıl daşdan (çixar).

us bazarda satılmaz.

us güdənin dili uzum (**us**: ağıl).

us qaynağı, bilim. (**bilim**: ilim). (**qaynağı**: çoğrağı).

us usdan ötgündi.

us yaşıda deyil başdadır.

usa gəlməz başa gəlir.

uşağı bax ev düzəlt. (uşaqə bax gör nə tez ev tikir).

uşağı güzgü gösdərməzlər, qorxacaq olur.

uşağı üz versən, üzdən düşər (sırtılar).

uşağı oxudar işlinin kisəsi, evin kasası.

usanmaz üz, tükənməz söz.

uşaq dilin anası, it qılığın iyəsi.

uşaq sıçdı bir yerə, gəlin yaxdı min yerə.

uşaq var yoxu bilməz. (uşaq vardını yoxudunu bilməz).

uşaq vardı evlərinə çıraqdı, uşaqda var böyüdükdə korağdı. (**korağ**: kalbeyin.
qanmaz).

uşaqlı var , yox bilməz.

uşaqla yoldaş olma, eşşəkdən yixılsa ağlar, eşşəkdən yəxilsan gülər.

uşaqlar böyükərə baxıb ulağar. (**ulağar**: yekələr).

usca (us üçün) yol birdir.

usda görməyənin gözü əllərdə qalar.

usdan yavan (yoxsul) cibdən yağlı.

üsdə bax düşün, alta bax ögün (sevin).

üşəngən baxsız qalır, işəngən baxdı açır. (**işəngən**: işi sevən. çox işliyən).

uslu başda bilər, hovan başa gələndə. (**hovan**:başı boş).

uslu başdan, ərdəm iraq olmaz.

uslu bildiyin söyləməz, dəli söylədiyin bilməz.

uslu bir baş, min başı saxlar.

uslu bizi tapanmir, dəli bizdən gen qalmaz.

uslu elin başı uca, güclü elin əli uca.

uslu igid elə yetirər, ussuz olan elin itirər.

uslu kişi havlıqmaz. (**uslu** :ağılı). (**havlıqmaz**: **hövlüqməz**. tələsməz).

uslu kişi özü özünə yol tapar.

uslu kişi özün övməz. (**uslu** :ağılı) (**havlıqmaz**: **hövlüqməz**. tələsməz).

usluya yanaş, ussuzdan uzaş.

usmal deyər, -ver yeyim, ört yatım, gözlə canım çıxmasın. (**usmal**: təmbəl).

ussuz (ağilsız) dosdan qorx.

ussuz dosdan qorx.

ussuz ilə uslaşmaq kövündür. (**ussuz** :ağilsız). (**uslaşmaq**: məəqul dərbəşmək).

(**kövündür**: boşdur. havadır).

üşüdüm üzüdüm, yerimə düşdüm (tərpəşdim yiğışdım).

üşük axşam yatanmaz, ertin qalxanmaz. (**ertin**: sabah).

usun (ağlin) çəşan, yoluñ azar.

usun (ağlin) haçarı dildir.

usun ilə (ağlın ilə) gör, ürəklə eşit.

usuq (ağıl) bulur, dil söylür.

usuq (us. ağıl) usdan ötgündür.

usuva bir us tap (ağlıva bir ağıl) qat, düşmanı gözdən qoyma.

üşüyən üzüyənə baxıb qızışar.

utan utanmadan, qorx qorxmazdan.

utanın evsiz, oturan yuvasız qalmış. (**evsiz**: əşsiz).

utancağın eşşeyin qurd yər.

utandınsa ələk tut sən üzüvə.

utanmaz üz, tükənməz söz.

utsan acı, utuzdun, tüpür gedsin, düşmən başa dərd olsun.

utub utuzan batur, durmadan dartur. (yenən yenilən gürəşə doymaz).

uyatsızlar, inamsızlar. (**uyatsızlar**: utanmazlar).

uyuq ellər kölə doğar başqa yok. (**uyuq**: yatmış).

üz üzdən göz gözdən utanır.

uzaq olsun yol olsun, yaman olsun, el olsun (yolsuz azar, elsiz batar). .

uzaq tanış, yaxın yad.

uzaqdandan baxan irini ovaq görər.

uzaqdansa boyu xoş, yaxın gəldi, cibi boş.

uzat ayaq könlüncə, yerin varsa qıçınca.(lap öz eviztək).

uzayan dal bizdən olsun (**dal** : söğüt)(**uzayan dal**: başarılı).

üzdə gülür, dalda hürür.

üzərlikdi davadı, varı dərdə davadır. (**varı**: bütün, hamı).

üzlü daş yerdə qalmaz.

üzü qərənin üzü yok, paxıl adamın gözü yok.

üzü üsdə gələni arxası üsdə çevirməzlər.

üzülmə yox olduğuna, sevin tapıldığına.

üzüm oğrusu, güzdə bəllənir.

uzun ayaq pox gətirir.

uzun danışanın ömrü güdə.

üzün elə çevirən, arxalı olur.

uzun hörgün (ip), qısa söz.

uzun kösov əl yaxmaz (**kösov**: ucu közərmış od eşələyən ağaç).

uzun maşa əl yaxmaz.

uzun umud, güdə yaşam.

uzun yolun bu başında yalan danışan, o başında özü inanar.

uzun yolun gedişi umud.

uzun yolun, qayıdışıda uzun olur.

üzündən gəlmir ələk tut üzüvə.

üzüntü bir dəniz, batdır getdin, umud bir qayıq, mindin keçdin.

valının çörəyi yoxsulun çənəsin yorar.

var (bəy) övünsə tapılı, yox (yoxsul) övünsə yağmalanır, çapılır (**övünsə** : şişinsə).

var varladır, yox söylədir.

vardı pulun, güclüdür qolun, yoxdu pulun, bağlıdır yolun.

varın ən yaxcısı əldəkidir.

varın yoxdan, toxun acdan ətəri yox. (**ətəri. ötəri.** xəbəri).

varlı atın suvarar, yoxsul onun fişqasın çalır.

varlı əlin piçaq kəsəndə, yoxsul köynəyin cırar.

varlı getdi ad qoymadı.

varlı günün, tanış çox olar.

varlı umduğun yeyər, yoxsul olduğun.

varlıdan borc alma, yoxsula borc vermə (nə varlıdan borc alma, nə yoxsula borc vermə
(nəxcivan)).

varlığına güvənən yoxsulluğa tez düşər.

varlığının bəxdi durar, yoxsulun siki.

varlığının min əsgiyi var, yoxsulun bir toxluğu var.

varlığının toprağından çay keçər, yoxsulunkundan yol.

varlıq barışdırır, yoxluq qarışdırır .

varsə pulun qulun, yoxsa pulun dardır yolun.

varsə pulun, hərkəs qulun, yoxsa pulun dardır yolun.

vay o sürüyüəki çobanı qurdla dosd ola.

verən alır, əkən biçir.

verənin əli açıq, görənin yolu.

verirsen doyur, vurursan duyur.

vurdu daşa, çıxdı başa. (var yoxun tüketdi).

xan vurur, xanım savurur.

xanım burdan deyər, ordan ağlar, ordan gülər.

xanım burdan deyər, ordan ağlar, ordan gülər.

xanım vardır yumşaqunu daş eylər, xanımda var daş xəşəli aş eylər.

xanında qaraçıya işi düşər.

xanında qərəçiyə işi düşər.

xarabadan yixintidən.-yixintidən tüsdü çıxmaz. .

xəsdəlik atlı gələr yaya gedər.

xəznəyə sıçan, səqqəldə yiğar.

xışa gedməyən öküzü ətliyə satarlar.

xoca bildiyin yapar.

xoca çörəyilə, ilan ayağı görünməz.

xoca evindən aş çıxmaz, kor gözdən yaşı .

xoca verməz, verən yerdəndə qalmaz.

xoca yalan deyər, özüdə inanar.

xoruz kimi boş gündə deyir mən ərizəm, bərk gündə deyir məndə sizin birizəm.

xoruz ölmüş, gözü çöplük də qalmış.

xoruz ötdü, kərvan keşdi, söz qoca qəriyə qaldı.

xucaki var, tox evin ac pişiyidir.

ya dəvə olər, ya dəvəçi, yada üstündəki hacı.

ya herk ed, ya terk ed.(**herk**: çiftçilerin tarlayı sürüp güneşletmek, ot ve saireden temizlemek suretiyle dinlendirmeleri, nadas).

yabancı qoyun yan (**qırağ**) yatar.

yad dərdinə tək ağlar.

yad qohum olunca, qohum yad oli.

yadın boynu uzun, dili güdə.

yağ iyiyər, bal iyılənməz.

yağ yağa yetişir, yarma yavan qalar.

yağdan baldan artıq qalar, suvaxdan artıq qalmaz. (malın ucuzu çox işlənər).

yağdırmadan gül olmaz, uydurmadan ev olmaz. (**uydurmadan**: ülgü götürmədən).

yağına qiymayan, çöreyini yavan (yoz, quru) yer.

yağış yağanda dəlinin gözü yaşlı olur.

yağış yağar toprağa, davar qaçar otlağa.

yağış yağsa toz qopmaz. .

yağılıq olsa, dinclik olar. (**yağışlıq**: yağılıq).

yağlı donsa, canı çıxmaz, çinis ərir, yağı çıxmaz. (**çinis**: qısmır).

yağlı küzə su yoqmaz. (**yoqmaz:yolgutmaz**).

yağlı qazan, yağlı kəmçə.

yağlıymış, it qapdı.

yağmasa yağış bitməyər qamış.

yağmur yağar daş üstünə, hə nə desən baş üstünə.

yağsa yağış, bitər qamış.

yağsız malı, qurd yesin.

yağunu aşaqlasan, başa çıxar. (**yağunu**: yamanı). (**aşaqlasan**: üz versən). (**uz**: düz).

yağunu aşaqlasan, başa çıxar. (**yağunu**: yamanı). (**aşaqlasan**: üz versən).

yağuya yavuz, dosda uz. (**yağuya** : yamana). (**uz**: düz).

yalaçının evi yanmış kimsə inanmamış.

yalan yak (şeytan) sapına ignədir.

yalan yargan deyil uça.

yalançı yalağcını tovlar. (aldadar).

yalançılığı bilməyən, doğrunu itirər.

yalançının evi yanmış, kimse inanmamış.

yalançının evi yanmış, kimsə inanmamış.

yalançının tanığı (şahidi) uzaqda olar.

yalançının, gertisinə (həqiqətinə) iman yok.

yalanı dinləmək, söyləməkdən daha güc.

yalanla dünyani gəzmək olar, bıraq qayıtmaq olmaz.

yalanla gəzmək (gedmək) olar, qayıtmaq olmaz.

yalinquq pülənmiş tuluq o, açılsa ağızı alqınır. (**alqınır**: boşalır).

yalnız daş, duvar olmaz.

yalnız qalan, özü deyər, özü eşidər.

yalnız yatan, öz yerini özü yıgar.

yalnız yeyən saçığın özü yıgar (**saçığın**: süfrəsin).

yalnız yeyən, öz saçığın özü yıgar. (**saçığın**: süfrəsin).

yalqız ağac sığ olmaz, yalnız başçı suv yiğmaz. (**sığ**: tənikə. pənaqah). (**suv** : qoşun).

yalqıza yol uzaq.

yalquiz qaz ötməz.

yalquiz quş, yuva salmaz.

yaman arvad tez kişini qocalsar, yaxçı arvad, dərd qadasın azldar.

yaman günə dayanan yaxçı günə tez çatar.

yaman günün ömrü az olar, yaman qışın dalı yaz olar.

yaman ilə dosd olma.

yaman qohum varın olsa görə bilməz, yoxun olsa verə bilməz.

yaman qonşu, yaman arvad, yaman at, birindən köç, birin boş'a, birin sat.

yamanı pullu deyib yoğunma (**yoğunma**: yaxınlaşma), yabını yallı görüb satılma (**satılma**: almağa aldanma).

yamanın sözü gəlsin, özü yok.

yamanın yaxşıya verəsi nə, axmağın biləndən alası nə. .

yamanlıq sanma bir kişi işinə, sonunda yaman gəlir başına.

yamanlıq yaxın, yaxcılıq uzaq.

yamaq üsdə yamaq gələndə, yamaqlar sevinər.

yamaq yıtlıdan böyük gərək.

yanmasa ürək, göz yaşarmaz.

yanqu bənqu dirikməz, ölmüş sindən gerilməz. (**dirikməz**: diri qalmaz). (**bənqu**: əbədi).
(**gerilməz**: geri gəlməz). .

yanşağıın (gəvəzənin. çox danışanın) belin sağır (kar) bükər.

yapı dirək üsdə qalır.

yar ilə vardı yolu doğru varan, yarı əldən qoymadı kirtu (həqiqi) ərən.

yara yetmiş, qada itmiş.

yarağın görməyən axmaqdır ərkən.

yaramazla dosd olan, yaxşılardan öğrənməz.

yarası olan qocunur. (**qocunur**: qaşınır).

yarım alma, könül alma.

yarım alma, könül alma.

yarın gəlmə, öbürgün uğrama. (**uğrama**: yoluğma. dəğmə).

yarın yara sovqatı, bir bağ bulaq otu.

yarından tez bugündür.

yarını oy (düşün), dünəni qoy, bu günü gör.

yarma yiğin dar günə, qara gecə ağ günə.

yaş dəri çəkdikcə uzanar.

yas gecəsi ölü evdə qalmaz, toy gecəsi gəlin.

yaş kəsən, baş kəsən.

yaş yetmiş, iş bitmiş.

yas iyəsi oğndu, yasa gələn oğunmadı. (**oğunmaq**. təsəlli tapmaq).

yaşam dərd uzardan çıçək yaratmaqdır.

yaşam yaşıdır, çətin deyil, gedər gedər, dönər deyil. .

yaşamda seçən irəlir. (**irəlir**: qabağa gedir).

yasaya (qanuna) əğən eldir, yasanı əğən başçı.

yasdığın ağır olsun. (qarqış). (öləsən).

yaşı başına, başı yaşına dəngdir (bərabərdi).

yaşı nə, başı nə.

yaşın çevir, qurusun yiğ.

yaşın uzun, aşın bol.(alqış).

yaşına yaşına çıxdı ocaq başına. (**yaşına yaşına**: gizlənə gizlənə. bala bala. aşına daşına).

yaşla başlayır hər nə, ölümlə başlamır heçnə.

yaşlıya gücünü yok, işini sor.

yatan aparmadı, yetən apardı.

yatan aslandan, gəzən tülkü yeğ.

yatan qaldı, gedən çatdı.

yatan qurtdan, yelər tülkü yeğ.

yatan, yürüyənə borculudur.

yatur qurtdan yələ köpək yeğdir.

yavlaq sevgi, baş qandırar. (**yavlaq**: aşırı) (**qandırar**: itirdər). (aşırı sevgi, baş itirdər).

yavuya gecen bildirmə . (**yavuya**: düşmənə).

yavuz (pis) edmə yavuz görməyəsən, iyi tuxum verməyə yavuz topraq.

yavuz (yaman) oğru, ev yiyəsin basdırır.

yavuz ötüncün, iyi ödər. (**ötüncün**: borcunu). .

yavuz sirkə, küpünə itikir . (**yavuz**: yaman). (**itikir**: ziyan verir).

yavuzlar (yamanlar) kürən atda (at üsdə), igidlər yalnız yaya, altda.

yaxadakin yalayıb, əldəkin qaçırmır.

yaxçı günün yoldası, yaman günə düşdüm gəl.

yaxçılıq ağac başında, tutmaq çətin,yamanlıq ayaq altında atmaq çətin.

yaxcını vermə hayifdi, pisin vermə ayibdi.

yaxında görə bilməz, uzaqda dözə bilməz.

yaxşı arvad yaxşı at, gülməzdən ön (qabağ) güldürər, yaman arvad yaman at, ölməzdən ön
öldürər.

yaxşı atın yaxşı arvadın qadasını almalı.

yaxşı bağla qapıvı, oğuratma malıvı.

yaxşı elə yaxşdı, çalış yaman yaxşınsın.

yaxşı gedməyincə dəki bilinməz. (**dəki**: **dəngi**. dəğəri).

yaxşı gəlməyincə, yaman gedməsin.

yaxşı gördüyübdən, yaman verdiyindən.

yaxşı gündə yağı (düşmən) gəlir dosd olar, igid odur yaman gündə dayansın.

yaxşı iyid dalını gözlər, yaxşı at qabağın.

yaxşı yaman geçdi ömür, getdi karvan. .

yaxşılığa yaxşı de yaxşılığın artarsın (artırsın), yamanada yaxşı de yamanlığın qaytarsın
(cübran edsin).

yaxşılıq bilməyən yamanlıqdan qalmaz.

yaxşılıq qapı açar, sevi içəri girər. (**sevi**: məhəbbət).

yaxşıya gün yoxdu, yamana ölüm.

yaxşıya yad deməyin, kötüyə öz .

yaxşıya yanaş, yamandan uzaş (ıraq ol).

yaxşıya yaxşı denə , yaxşılığı çıxalsın.

yaxşıya yaxşı desən çəkinər, yamana yaxşı desən övünər (sevinər).

yaxşıyla yaxşı yarışqan at, yamanla yaman qudurqa it.

yay uğurları, qışda deyilər. (**uçurları**: bacarıları. nailiyətləri).

yay uğurları, qışda deyilər. (**uğurları**: nailiyətləri).

yay yanqısı qışa qalmaz.

yaya gedən düz gedən, at minib azmişindən yeğ.

yayaq atı çaruqdı, gücü azıq.

yayda başım, qışda aşım pişdi.

yayda çalan qışda oynar.

yayda ilandan qorxan, qışda çatıdan qorxar.

yayda kölgə qovan, qışda qarnın oğar (**qarnın oğar**: ac qalar).

yayda kölgədə yatan, qışda qarda yatar.

yaydan çıxan ox dönəməz.

yayım ayransız, qışım yorqansız olmasın.

yayın ayrıni, qışın yorqanı.

yayın barı qışın qarı.

yayın başı pişənin, qışın aşı pişər.

yayın başım pişdi, qışın aşı.

yayın kölge xoş, qışın çuvalı boş.

yayın kölgəsi xoş, qışın çuvalı boş.

yayın törökündüsü, qışın aşıdır.

yayın yasub, yarağın asub. (dinc).

yaz bir güllə başlar, miniylə bitər.

yaz dumanı bar gətiyər, qış dumanı qar.

yaz dumanı, bar gətirər, güz dumanı, qar.

yaz əkinci, qış dilənçi.

yaz gəlmədən, qar getmədən, göy biməz.

yaz gətirər, qış aparar.

yaz gətirər, qış götürər (tükətər. aparar).

yaz gətirir, yay itirir, güz gətirir, qış bitirir.

yaz günündə tərləməyən, qış günündə titrəyər.

yaz gününün havası, ər arvadın dağvası.

yaz yapan, qış qapan.

yaz yapıya bax, qış qapıya . (**yapıya**: tikintiyə).

yaza çıxardı danasın, bəğənməz oldu anasın.

yaza çıxardıq danayı, beyenmez oldu anayı.

yaza çıxarsan, kərədə yesəntərədə.

yazda çalan, qışda oynar.

yazda yatan, qışda üşüyər.

yazılan çəkilir, əkilən biçilir.

yazın ayranlı, qışın yorqanlı.

yazın ək, qışın ye.

yazın gülən, qışda ağlar. .

yazın şəhi, qışın qarı, yaşam barı.

yazın yatan qışın ağlar.

yazın yazılarıq yazlağını, qışın qışlarıq qışylağını.

yazmadan yazar, gəzmədən gəzər, qazmadan qazar.

yazmamış atım olmaz, yozmamış bilik. (**atım**: ovçu.) (**yazmamış**: açılmamış yay, kaman)
. (yozmamış: kırıxmamış) .(bilik: bilən).

ye, yedit ayruğa qoyma malın.

yeg bilir kişi kəndi qolayın (**qolayın**: rahatın).

yeğniği yel alır, ağır yerində qalır. (**yeğniği**: yüngülü).

yekə daş götürən atmaz.

yel aparan yelinki, yerdə qalan mənimki.

yel əkəni, firtına biçər.

yel görəndə yellənir, yol görəndə yollanır.

yeli oda ver, suyu şora..

yellənmə yelə, yolda qalırsın.

yemək əmək (zəhmət) isdər.

yemsiz torba, ət gətirməz.

yeni çıxan daylaqlar, çuluna görə oynaqlar. (**daylaqlar**: dayçalar).

yer üzünün uçmuğu, doğru sevgi, uyqun olan evləniş..

yerdə yatan yumurta göydə uçan quş olar.

yerdəki üzə basılmaz (kimsə basmaz).

yeriməyi bilməyən yolu pozar, söyləmyi bilməyən dili (pozar)..

yerin altında bilir üstündə.

yeriyən yoldan tapar, yeriməz hardan tapar.

yəşil bostan satılmaz.

yetim oğurluğa çıxar, ay ilkaxşamdan doğar.

yetimə acıyan çox olur, çörək verən az olur.

yeyir ağlar yeməz ağlar.

yıl uğursuzundur (devran alçaqlarındı).

yırtıcı ömrü az oli.

yıxıntıdan tüsdü çıxmaz. (**yıxıntıdan**: xarabadan).

yoçu yolçudan pay ummaz.

yoğun incəlincə, incə üzülər.

yoğun incəlincə, incə üzülər.

yoğur yoğrulsa şışər. (**yoğur**: xəmir).

yoğurt yoğurt (yoğun yoğun) danışmaqdansa, yoğrub danışmaq yeğ.

yol bilən kərvana qatılmaz.

yol üstünə bosdan əkmə el üçün, qocalıqda arvad alma el üçün.

yol uzaq, mal çolaq.

yol yürüməklə, borc ödəməklə bitər.

yolaqcı yolda gərək.

yolçudan yolcuya pay olmaz.

yolda yoluğan dosd olmaz.

yoldan çıxsanda, el içində ol.

yoldan qal, yoldaşdan qalma.

yoldan qalmış, başdan çıxmış.

yoldaş vardır, qardaş desən yaxşıdır, qardaşvardı qara daş desən yaxşıdır.

yoldaşım eldəndi, oğul beldən, dosd türəkdən.

yolsuz azar, elsiz batar. (uzaq olsun yol olsun, yaman olsun, el olsun).

yolsuz gedən tez düşər.

yolu su ilə başlamaq.

yolu yür, borcu ver qutar.

yolu yürü, borc ödəsi.

yolum uzaq, atım qoca, mən yorqun.

yolun açıq, yağın (düşmanın) basıq. (**basıq**:məğlub).

yolun azana ulduz ay kimi görünür.

yolun ucu məndən, ayağ gücü səndən.

yolun yaxın, şələn yüngül. (**şələn**: yükün). (**alqış**).

yolunu su ilə başla.

yov ətək altda. (**yov**: düşman).

yox yerdən pay umma.

yoxluqa qayqı yox.

yoxsul arpa tapar, saxlamağa yer tapmaz.

yoxsul bəylə nə qardaşı,eşşək atla nə yoldaşı.

yoxsul ölündə xoca xəsdələnər.

yoxsul pul tapdı, qoymağə yer tapmadı.

yoxsul toyunda gecə qısalar.

yoxsulda altuna yəz deyərlər, bəydə yəzniyə altun. (**yəz**: paxır. mis).

yoxsulluqda var nədir, qocalıqda güc nədir.

yoxsulluqda vardan demə, qocalıqda gücdən.

yoxsulun duvarı alçaq.

yoxsulun sözü, yorqunun gözü.

yoxsulun toyuğu tək tək yumurtlar.

yoxunsa pulun, qızılsa sözün adındır dəli.

yügürən at arpasın artırar.

yüklü eşək anqırmaz.

yüklü eşək işsiz bəydən yaxcıdır.

yüksəkdən baxan alçağa tez düşər.

yüksəyə qalxan devrilir bir gün.

yüksüz eşək yorqa gedər.

yükün yüngülü arçağa (mənzilə) tez yetişər.

yularsız at minilməz.

yumşaq, dögdükcə bərkiyər.

yumurta çığı soyulmaz.

yurdu yurd edən baylıq. (**baylıq**: devlət).

yurdu yurd edən baylıq. (**baylıq**: devlət).

yurdun qutlusu otlusundan yeğ.

yurdun yekəliyin sən bilməsən qar bilər.

yürüngənin yolu bitər, üşəngənin günü.

yürüş (qılış. rəfdar) varki duruşdan bətərdir . (**duruşdan**: məhkəmədən).

yüryük atın təzəyi səkrək düşər. (**səkrək**: seyrək. aralı).

yuvanı erkək tikər, qadın saxlar.

yuxlamaq bir işdən qoyar, birdə aşdan .

yuxu ölümün kiçik adaşı.

yuxusu ağır olana, gecə uzun olmaz.

yüz altın danışanı, yüz kişi danışa bilməz.

yüz mamada yəğışsa güc doğana düşər.

yüzgər(yel) əsməsə, yarpaq qımäßigəməz.

yüzsüzə öğüt sözdən edər (**sözdən edmək**: sözü ağızında qoymaq).

zırnaçı gücün püfə verər.

zurnaçı gücün püfünə verər.